

ZÁSADY A ŽIVOT

Povaha Boží.

P. Em. Soukup O. P.

Duše věřící ráda vidí Boha v onom slově Písma „Bůh je láska“. Duše milující chce jíti hlouběji. Protože miluje, chce znáti podrobnosti o Bohu milovaném, chce proniknouti do jeho povahy, aby uvědoměle, a tím věčně milovala. K tomu nestačí jen slovo „láska“. Neboť láska sama nemá svérázu a nemůže sama býti základem hluboké a trvalé vzájemné lásky. Lásku činí malou nebo hlubokou a krásnou a strhující teprve povaha toho, v němž jest. A tak i slovo „Bůh jest láska“ nebo „Bůh jest otec a my děti milované“, teprve tehdy strhne duši k uvědomělé, hluboké a krásné a trvalé lásce, chápe-li duše povahu tohoto Boha, protože samo slovo „láska“ jí nevyslovuje.

Ohnivá duše sv. Augustina byla Boží milostí přivedena na cestu lásky nebeské. Byl dosud na cestě lásky jen pozemské a duše stržená láskou k Bohu hledala poznání povahy Boha; byl příliš filosoficky vzdělán, než aby nevěděl, že bude ještě blaženější v této lásce, až pozná povahu Boha.

Do svých „Vyznání“ napsal modlitbu, která prozrazuje, jak hledal a našel povahu Boha. Jeho duše začíná se modliti: „Ty Nejvyšší a Nejlepší“ a probírá v řečnické vyškolenosti vše, co zná křesťan o Bohu, až na konci utkvívá na dvou slovech: Spravedlivý a milosrdný. „Proto nech mne mluvit, Pane, před tvým milosrdenstvím, mne, jenž jsem prach a popel. Nech mne přece mluvit, vždyť nejsi člověk, který by se mi smál.“

Láska našla povahu a pevně zakotvila v tom nejhlubším a nejobdivuhodnějším pro lásku: Bůh spravedlivý a milosrdný - obojí v božské dokonalosti a souměrnosti.

Kdo chce bezpečně zakotviti v Bohu láskou skutečně věčnou, musí tak chápati a znáti povahu Boha — lásky. Pojďme do školy ke sv. Tomáši Akvinskému.

Ze sestavení otázek v první části Summy 30 a násl. je zřejmo, že sv. Tomáš je si vědom, jak povaha rozumové bytosti se ukazuje ve způsobu díla. Dílo Boží nejvšeobecnější a - smíme-li říci nejobsáhlejší a nejvíce „rozumové“ je pořádání věcí stvořených, určování cílů a vedení k nim, ani svobodného člověka nevyjímajíc. V něm se tedy ukáže Boží povaha, Boží svéráz. Mluví tedy Učitel napřed o Bohu — Lásce; ale hned přechází ke spravedlnosti a milosrdenství a na prahu otázek o prozřetelnosti a předurčování končí větou: Ve všech dílech Božích se ukazuje spravedlnost a milosrdenství.

Toť svéráz Boha našeho, jeho povaha. A zároveň pevný základ obdivu, nezlomné důvěry a věčné lásky v duši člověka, i před záhadami prozřetelnosti i před tajemstvími předurčení.

Je ovšem třeba proniknouti poněkud hlouběji, aby se objevil tento důsledek, aby se setřel jaksi populární názor, jemuž spravedlnost znamená motiv hrůzy, milosrdenství pak motiv změklosti, na kterou lze třebas i hřešiti.

Pravda a láska vždy a ve všech podrobnostech každé myšlenky a každého činu bezvadně dokonale a v nejdokonalejší úměrnosti uplatněné - toť ideál, který člověk hledá kolem sebe, a jemuž domněle nalezenému se zrovna klaní. Z této zkušenosti a z této podmínky bezpodmínečného důvěřování vysvětluje sv. Tomáš povahu Boha, nejvyšší autority, povahu souladu spravedlnosti a milosrdenství.

Nauka jeho o spravedlnosti Boží vrcholí ve větě: Spravedlnost Boží jest pravda. Neboť nejdokonalejší moudrost vytvořila plány rovnováhy ve tvorstvu, a tuto rovnováhu udržuje, aby pravdou bylo, co Pravda věčná uznala za

správné. Jak to vyjádřil Diviš ve knize o jménech Božích: Všem dává, co jim patří podle hodnoty každého a každého udržuje v jemu patřícím řádu a zásluze. (Summa I. 31).

A ještě sv. Tomáš k tomu přidává myšlenku o rodině vzorně řízené, čímž opět vyniká Otec Bůh a zdánlivě tvrdé slovo spravedlnosti se stává milým.

Spravedlivý Bůh! Hříchy neoplakávanými mimo pořádek a mimo zásluhy se octnuvší člověk tu ovšem pocítí hrůzu. Ale jen tehdy, nechce-li oplakávat a vrátit se do řádu a zásluhy. Jakmile však to vykoná, rázem se změní dojem dosavadní. Jméno Spravedlnosti se stane největší, vlastně jedinou pevnou oporou naděje a radostné důvěry.

Spravedlivý Bůh! Co vyroste v duši dobré vůle pod dojmem toho slova? Vzpomínka na krůpěj vody, kterou Spravedlivý nenechá bez povšimnutí a bez zařazení do „dávání podle hodnoty a zásluhy“. Člověku dobré vůle pomýšlení na Spravedlivého znamená radostnou práci ve slepé oddanosti vedení Spravedlivého.

A což, když tento Spravedlivý je zároveň Milosrdností?

Milosrdný člověk často provede i osudný nerozum, chtěje býti milosrdný, způsobí škodu. To proto, že lidské milosrdství je spojeno s vášní. Se smutkem totiž nad bídou druhého. A ve smutku se nadělá nejvíce chyb.

V Bohu není vášně. Proto není v Bohu smutku nad bídou tvora. Ale je v něm všemohoucí láska a proto všemohoucí vůle pomoci. Vyplní každou mezeru, nahradí každou ztrátu, odstraní každou bídu u těch, kteří jsou jeho. Ovšem — nedělá chyb, protože není v něm smutku. Ale je milého srdce, nejinteligentnější láska je, všemohoucí láska je. Ví o každé bídě, pomáhá tak, aby opravdu pomohl, aby neuškodil; třeba jinak, než čeká tvor ve své bídě.

Něžné milosrdství - „každý nedostatek odstraní“, praví o něm s rozhodností samozřejmosti sv. Tomáš. (Tamt. a. 3.) A v posledním článku učí, že v každém díle Božím je spojena spravedlnost s milosrdstvím, zvláště u člověka; a že tak je proto, že Bůh chce štěstí člověka.

„Srdce hořelo v nás, když nám vykládal Písma,“ řekli učedníci v Emauzích. Kam až musí prchnouti nízký pojem o Bohu tvrdém, jaksí panském, pánovitém? Kam se před touto pravdou poděje nedůvěra, váhání, opovážlivé spoléhání?

Toť povaha Boha: spravedlivý a milosrdný. Srdce se musí rozhořeti v klidném žáru lásky k němu, v naprostém a bezohledném a neopatrnickém odevzdání. Co žádá, je spravedlivé a vyvěrá z milosrdství, toužícím po štěstí člověka. Co učiní s člověkem, jenž se jeho zákonu podrobí? Milosrdství a spravedlnost.

Čeho potřebuje člověk nejvíce ke svému štěstí? Spravedlnost a milosrdství. Je chce od lidí, nikdo mu je nedá čistě, leč jediný Bůh. Jeho spravedlnost a milosrdství je zárukou štěstí člověka Božího.

Rozhoř se, srdce, rozhoř se láskou věčnou!

Do země zaslíbené.

Běla Dlouhá.

Od hrnců egyptských, kde smyslům nachystáno,
už na pochod se dejme k zaslíbené zemi!
Má duše, vyřkni tvrdě rozhodné své „Ano!“
a napiš krví znamení nad veřejemi.
Je strašlivá ta pout, však vzhůru srdce, vzhůru!
Je naše meta hodna všeho utrpení.

Altitudo manus suas levavit — Hlubina ruce své zdvihá.
(Habakuk 3, 10.)

Ať všechny schopnosti tvé pěj žalmy v kůru,
by věrný zůstaly až do dne vykoupení.
Teď nutno přejít mořem rudé krve vlastní.
Nech propasti své vzkřiknout k Bohu v této chvíli!
On obětoval svou — zná sílu krve zvláštní,
On učiní, by zdmi se vlny postavily,

by tvoje touha žhavá, smutný poutník bílý
po suchu přešla středem, pomůže On tobě,
jen strže, skály na dně by se obnažily,
ať hloubky tvoje k Němu zvednou ruce obě!

Vím, potom přijde poušť, kde budeš hladem zmrádat
a krutou žízni šílet, hynout slinou hada.
Však divů zakusíš, že třeba na kříž zírat,
což rány vyléčí; že skála vydá ráda

svůj pramen poutníku, když modlitbou v ni bije,
že Mana nasytí vždy srdce lásky chtivé...
A třeba že v tu poušť se ještě moře lije
a stihá patu tvou, když unikla mu dřívě:

ty dojdeš, poutníče, v svou zaslíbenou zemi! —
Jak krátká byla pout! Teď věčné přebývání...
Ach, moci vrátit se a znovu jít s všemi,
kdo těžce v dům ten jdou, kde Otec k svým se sklání!

Žítí v přítomnosti Boží.

P. Vilém Schlossinger.

Dle sv. Tomáše Aquinského jest snaha žítí stále ve vědomí přítomnosti Boží jedním z nejlepších prostředků postupovati k dokonalosti. Právem! Neboť žítí v přítomnosti Boží není nic jiného než žítí ve stálém spojení s Bohem, nejenom tak, jak jsme spojeni s ním milostí, ani ne silou jednou uvědomělé a vzbuzené myšlenky o Boží přítomnosti. Toto spojení duše žijící v přesvědčení a ve vědomí přítomnosti Boží jest spojení stále vědomé a uskutečňované. Žítí v přítomnosti Boží znamená vědomě mysliti na Boha, kterážto myšlenka naplní duši jakousi posvátnou náladou, cítěně přítomnosti Páně! Tato nálada jest předchutí oné slasti čisté a duchovní, kterou zakoušejí svatí v nebi ze své blízkosti k Pánu!

Chápete velký význam, této snahy žítí stále v přítomnosti Boží? Nemůžeme ani dosti oceniti cenu a význam této přítomnosti Boží. Především totiž duše, která si stále představuje, že jest ve přítomnosti nejvyššího Pána, uchrání se snáze velkých hříchů. Neboť kdo by se odvážil hřešiti v přítomnosti toho, o němž víme, že nás upřímně miluje, že jest nejsvětější, nejmocnější, který by nás mohl okamžitě časně i věčně zničiti? Takto překoná člověk skoro hradě i nejhorší pokušení, bude-li si stále představovati svého Boha, Boha blízkého.

A čím živěji bude duše proniknuta myšlenkou, že Pán s ní dlí, tím více se uvaruje i sebelehčího hříchu, neboť se bude hroziti, posvátnou, dětinou bázni uraziti dobrého Boha, který ji stále provází a ve všem vidí. Varovati se hříchu, hle, první krok na cestě k dokonalosti! Poznáváte již velkou cenu tohoto cvičení?

Jděme dále! Snaha žítí stále v myšlence na Boží přítomnost ponese nás obřími kroky ve směru všech ctností. Neboť zmíněný úkon žádá celou řadu jiných ještě ctnostných úkonů, jako víry, důvěry, lásky, lítosti, vděčnosti a oddanosti. Čím více a čím lépe opakujeme tyto úkony, tím více se zakořeňují v duši. Více však ještě! Tím, že duše žije stále v myšlence, že Bůh ji pozoruje, že s ní žije, cítí se stále pobízena neustále a neustále se snažiti vzrůstati k Bohu, stoupati ve ctnostech. Neboť k tomuto cvičení jsou skoro nutné úkony víry, lítosti a lásky. Duše, která často na Boha myslí, chce též podati Bohu důkaz své lásky, chce mu přinášeti líbezné oběti! Stále a stále se snaží přiblížit se ctnostmi k tomu, v jehož přítomnosti tak ráda dlí a jehož svatost a velikost proto tak dobře zná. Duše žijící takto delší dobu vychovává se ke zvláštní, třeba i pro mimostojící předčasné zralosti.

Život uvědomovaný a uvědomělý v Boží přítomnosti uschopňuje nás též k utrpení. Bolest nás nikoho neušetří. Ale, jak málo lidí dovede vytěžiti z bolesti, co se z ní vytěžiti dá a má. Duše, která stále se obírá svým Bohem, hned vycítí, že to jí Pán posílá vzácný dýmek pro její korunu, jen že musí jej přibrousiti v krvi vlastního srdce! Duše žijící s Bohem začne dokonce s radostí vítati bolesti, které ji mají přivésti ještě blíže k Bohu, v jehož blízkosti se snaží žítí.

Utrpení dobře pro Boha snášená obohacují duši množstvím zásluh.

Nuže, když nás život v přítomnosti Boží učí trpěti, prokazuje nám tím též onu službu, že nás obohacuje pro onen slavný den odplaty. Vše to uznávám, řekneš mi snad na to, ale jak to prováděti, mně, který od rána do večera jsem v ustavičném shonu práce a povinností?

Měj tu pokoru, začít v tomto ohledu jako dítě. Urči si nejprve, kolikrát za den chceš se rozpomenout i na Boha, kolikrát aspoň nejméně chceš si představit, že žiješ v jeho přítomnosti. Neboť nač nechce člověk zapomenouti, nezapomene! Po nějakém čase hned zpozorujete, jak se ta myšlenka na Boha sama vybavuje v oněch určených okamžicích či příležitostech. Pak necht' duše pokročí dále, necht' si stanoví, ještě častěji mysliti na Boha a vmýšleti se ještě častěji do Boží přítomnosti, třeba každou hodinu, neb půlhodinu. Tak se stane duši tato myšlenka druhou přirozeností, předpokládaje ovšem, že se nedá odstráti nějakými počátečními neúspěchy. Člověk se všemu naučí, chce-li, a proto se naučí i stálému životu v Boží přítomnosti. Když to nejde ještě ani dnes ani zítra ani za týden nebo měsíc, pak to půjde třeba za dva měsíce nebo i později. Bude-li duše chtít a za to Boha prositi, osvojí si přece jednou tento krásný zvyk, stále se obírat svým Bohem. Až bude člověk tak daleko, pak bude mysliti na svého Pána i při práci i při největším ruchu, v bolestech, i v radostech. Člověk bude se stále vraceti k této myšlence a bude v ní hledati svou útěchu, svou sílu a svou radost.

Tato myšlenka Boží přítomnosti stane se tím obvyklejší duši, čím lépe se člověk naučí uvést jakousi změnu do vyjadřování snahy o Boží přítomnost. Necht' se snaží duše jednou se povznést k Bohu úkonem víry, který ji vynese vysoko až k samé velikosti Boží. Jaká slast zalije duši, když opětuje Pánu svou žhavou lásku! Neodolatelnou sílu načerpá duch náš v důvěryplném odevzdání se Bohu, který to s námi nejlépe myslí a otcovsky nás vede! Pocit vděčnosti pomáhá mnoho ke vzbuzení této důvěry. Velmi mnoho třeba odporučiti vracet se k Bohu tak zvaným vzbuzováním a obnovováním dobrého úmyslu!

Když duše takto zaměňuje a střídá své myšlenky na Boží přítomnost, nemůže nastati omrzelost neb jednotvárnost anebo nuda.

A ještě jednu myšlenku uvedu. Pochází od sv. Vincence Ferr., velkého apoštola a učitele duchovního života. Radí, aby se člověk nikdy tak neponořoval do práce, aby se v ní úplně ztratil, aby si ani nevzpomněl na Boha. Radí přetrhnutí na chvíli práci, povznést se ke Tvůrci a Otci našemu a potom zase dále pracovati. Uvidíte, že pak ta práce vaše bude vám sladší a lehčí. Tím získá práce a i duše vaše, která nezpovrchní, což jest, velmi nebezpečné při práci úmorné a vysilující.

Nuže, co nejčastěji a nejlépe jak dovedeme, spojujme se s Bohem, dleme rádi v jeho přítomnosti a uvidíme, jak přímo poletíme vzhůru k Bohu, neboť jest nemožné přibližovati se častěji k ohni a nenačerpati od něho aspoň poněkud tepla!

Vedeni Bohem.

P. Silv. M. Braitto.

Musíme se dáti vésti, oddati se Bohu a jeho vedení. Rozvedu teoreticky i prakticky, co jsem minule naznačil v širokých obrysech.

Bůh jest nejlepším vůdcem a proto, chceme-li rychle postupovati, svěřme se mu oddaně! Duše se oddá tehdy Bohu, když si ho zamiluje, a tak se mu oddá, jak vřelá jest její láska k němu. Nejméně však žádá se po všech, aby jej a jeho vůli, vyjádřenou příkázáními, milovali více než sebe, než okolí a lesklý svět. Nejméně žádá se po všech, aby bez reptání se podrobili Božímu řízení v životních okolnostech. Abychom se oddali neb aspoň odevzdali, či nejméně, přijali vůli Boží, musíme Boha milovati. Neboť láska znamená spojení, a co jiného jest poslušnost neb odevzdanost neb oddání než spojení s Boží vůlí, tedy s Bohem samým, neboť spojení rozumových bytostí není možné bez spojení vůlí. Láska dává nejnížší stupně spojení s vůlí Boží a připravuje k oddanosti a k oddání tím, že činí víru a důvěru živější a pevnější. Dokonalá láska plodí dokonalé oddání. Láska budí živou víru a důvěru. Obojího jest nutně třeba k tomu,

abychom klesli do náručí Božího a dáti se Pánem vésti. Člověk jest velmi podezřívavý a bojí se cizí ruky, jedná-li se o celé jeho bytí. Proto, abychom se zcela oddali Bohu, musíme býti proniknuti nesmírnou důvěrou v jeho vedení.

A tuto důvěru bychom Pánu nedali? Bůh má zálibu ve svém titulu dobrého Boha, Otce! Chce jen naše štěstí a k tomu vše pořádá. Dítě se slepě oddává, kam jej nese matička, a my bychom chtěli míti stále od Boha vysvětlováno, proč to či ono?

Přátelé, jak se zachováme napříště? Dáme se Bohu. Zamilujeme si ho a půjdeme za ním. Musíme se přetvořiti tak, aby se naše duše stala pro Boha živým „Ano!“ Každý náš vzdech nechť jest „Amen“ k vůli Boží.

Nebudu více mluvit o poslušnosti k vůli Boží projevované zákony. Chci říci jen několik slov o našem chování k vůli Boží projevované událostmi, životními osudy.

Jak se budeme chovati k tomu, co chce na nás Bůh seslati? Především nutno se dobře připraviti. Duše naše nechť jest stále jako by v očekávání, nechť jest stále připravena přijmouti vše z ruky Boží. A když přijde to, co Bůh chtěl, přijměme to aspoň se skloněnou hlavou a zašeptejme: Bud' vůle tvá. Ukáži na životních podrobnostech, jak se zachovati v různých okolnostech.

Máme býti připraveni na vše z ruky Boží. Ale tato příprava nás nikterak neosvobodí od pravidel svaté moudrosti a opatrnosti. Bůh si přeje, abychom se řídili ctnostmi ve svém jednání a opatrnost křesť. jest též ctností a to základní! Nutno konati vše, co j est v naší moci. Tedy, student nebude nerozumně přepínati svého zdraví, neboť tak by hřešil proti ctností opatrnosti. Nemoc musí člověk přijmouti z ruky Boží, ale sám ji nerozumností přivolávati jest trestuhodné.

Představený musí se spolehnouti na Boha, učiní však vše, co jest v jeho moci, neboť i to si přeje Bůh. Bůh nás nebude zkoušeti nad naše síly, dobře, ale ty se též nesmíš zbytečně vydávati v nebezpečí a musíš bojovati a modliti se! Odevzdanost, oddanost a oddání nevyklučují tedy opatrnost, starost; vylučují jen starostlivost, úzkostlivé pečování o to, co přijde neb může přijít nebo by snad mohlo přijít! My se musíme odíti svatou lhostejností k tomu, co na nás Bůh sešle! Lhostejnost není cynickou bezcitností, naše lhostejnost jest uvědoměným úkonem vůle, která se chce soustřediti na Boha. Cítí bolest a hořkost, ale protože tak chce Bůh, přijímá to, a protože přijímá to tiše a klidně, jest jí to tak milé jako slasti, totiž stejně milá jest jí vůle Boží projevovaná zkouškami nebo něžnostmi. Toto objetí vůle Boží jako vůle Boží jest kladným prvkem oddání se a teprve ve vlastním oddání dostupuje vrcholu.

K tomu jest ale potřebí, aby se Bůh stal uvědoměným středem celé naší bytosti! Naše vůle se neoddá Bohu, je-li příliš vázána k pozemským věcem. Musíme se zřeknouti všeho, abychom, až Bůh nás skutečně všeho zbaví, neodvrátili se od něho a nešli s pláčem hledati ty ztracené hračky, neb aspoň plakati usedavě a jako lidé nemající víry na hroby svých zamilovaných věcí a hodnot. Bůh může nás ve všem navštívit, a proto jest velmi potřebné všeho se zřeknouti a býti připravenu, na ztrátu všeho i — nejdražšího! Ovšem, rázem toho nenabudeme. Lze se však k tomu pozvolna vycvičiti. Denně si myslíme, kdyby mi Pán vzal to či ono štěstí, co bych dělaly a předcházejme Boha sami říkajíce: Pane, dávám Ti to, neb jest to tvé! Víš, srdce bude sice trochu krváceti, to hloupé, měkké lidské srdce, ale má vůle chce zvítěziti nad ním, aby získala Tebe!

Všeho se máme zříci. Tedy, jest nesprávné něco si přát? Ne, toho netvrdím. Sv. František Saleský sice razil heslo: Po ničem netoužit, nic nechťti a nic neodmítati. Ale pozor na léčky kvietismu! Vy musíte si přát milost, sil, pomoci Boží, ctností křesťanských. O věci nutné ke spáse prositi musíme denně. A i o jiné věci smíte prositi, ovšem vždy dodati: Je-li to tvá vůle! Když cítíte, že vaše utrpení vám škodí duchovně, prostě Ježíše, ať vám buď utrpení odejme, nebo vám sešle ještě více síly. Smíme tedy žádati o časné věci jsoucí ve vztahu s naší spásou. Bylo by ale zvráceností prositi o pozemské hodnoty pro ně samé, prositi o ně, vymáhati si je! Duše naše jest jako hluboká nádoba. Bůh ji naplňuje svými milostmi. To ale tam musí býti místo pro jeho lásku. Čím více v něm svět a jeho zájmy zaujímá místo, tím méně tam Bůh rozlévá svůj oheň. Vyprázdni duši svou od všeho světa, od očekávání pozemského štěstí, od čistě hmotných přání a udělej tak v ní hodně, hodně mnoho místa a Bůh tě naplní až po vrch!

Tedy, jak se máme chovati k jednotlivým okolnostem, věcem a událostem a stavům v životě?

Především, jak se zachováme k časným věcem, chceme-li býti spojeni s vůlí Boží? Časné věci nejsou nejvyšším dobrem, jsou ale prostředkem k dosažení tohoto dobra. Smíme o ně prositi, jako o prostředky. Prosme o ně skromně a ne hltavě. Prosme o ně, když cítíme, že bez nich byl by brzděn náš pokrok k nebi. A můžeme též prositi za odvrácení časného zla, aby neškodilo našemu dobru duchovnímu (cf.: Modlitba III: N. po D. sv.).

Jak se zachováme k životu a k smrti?

Dříve neb později všichni skonáme. Kdy ale a jak? Život jest jen pozvolnou smrtí. Tolik věcí nám život zkracuje! Nemoci, starosti, práce! Lidé sami jako by nevěděli, jak lépe se navzájem otravovati a ubíjeti!

Náš život jest stálým bojem s ďáblem, s nepřitelem obratným, zarytým. Ted' jsme, doufejme, v milosti Boží. Ale bude tak dále? Nebylo by lépe zemřítí takto?

Toužíme po nebi z lásky k Bohu. Svět nás neuspokojuje a tak žízníme po Něm, studnici vody živé. I první i druhý důvod omlouvá touhu po smrti. A oba důvody nás opravňují k přání delšího života. Život jest boj a my milujeme Boha a právě proto chceme hodně dlouho bojovati, abychom hodně dokázali Bohu svou lásku. Tedy obojí jest přípustné, ale protože nevíme, jaké plány má s námi Bůh, ještě lepším jest nechtít ani dlouhého života ani brzké smrti. Nejlepší jest přijmouti dlouhý život jako prostrannou arénu k vítězství pro Boha a nevolati smrt vysvoboditelku. Nejlepší jest stále tak žítí, abychom mohli v okamžiku vydechnouti duši, aby se rozlétla za svým Bohem. Rozhodně však nesmíme stále naříkati nad dlouhým životem, že jest hořký, a prositi o smrt. Nesmíme též tak přilnouti k životu pozemskému, aby se nám odtud nechtělo!

Utrpení jest naším denním chlebem. Nevyhneme se mu. V něm nejlépe se osvědčí, jak jsme božími, jak jsme poslušni jeho vůle, která nám toto utrpení poslala. Uvědomte si, že bolest posílá nám milující ruka Páně. Chce nás mítí zcela pro sebe a tak nám odnímá vše, co by nás vzdalovalo od něho. Chce nás mítí čisté a svaté a proto nás spaluje ohněm bolesti, aby z žáru hořkosti vyšlo čisté zlato ducha plného Boha. Utrpení se nevyhnete a proto - nepokoříte-li se a nepodrobíte-li se vůli Boží a nepřijmete utrpení v tom úmyslu, s jakým vám je posílá, nejen že si nezměníte bolesti, nýbrž ještě rozhněvate si Pána. Kdo se vzpěčuje v utrpení, dává najevo, že opouští Boha, který zkouší sítem utrpení, že jest plevou určenou pro peklo.

Utrpení žádá víry v Prozřetelnost a v dobrý úmysl Boha. Víra nám musí hlásati, že Bůh na nás nezapomíná, že o nás ví a že nás vede. Člověk milující opravdu Boha rád půjde ohněm zkoušek, chce-li tak jeho Láska jej k sobě úžeji přitáhnouti.

To musí býti naším cílem: tak býti oddán Bohu, že s radostí, neříkám citovou, uchopíme žhavé železo jeho očišťování. Nejsme-li tak daleko, alespoň, třeba v slzách, řekněme: Pane, Ty chceš, Ty víš, proč tak chceš a proto se Ti podrobují. Jenom mne neopouštěj, a když zvyšuješ útrapy, zvyš též svou milost. Nikdy však a nikdy nesvírejme křečovitě dlaň svou s výčitkou a hrozbou k nebi! Není chybou dětinně a jemně naříkati si Pánu, jenom ale ke všemu vždy dodejme: Ne má, ale tvá vůle se staň! Budme pamětlivi krásných slov sv. Terezie od Jezulátka (List 3. a 4.), že utrpení jest zlatodolem, kterého musíme využití!

Utrpení naše jsou někdy stupňována velkými pohromami pro církve neb vlast neb ještě užší společnost. Katolík tu nikdy nesmí zapomenouti, že jest jeho povinností dívati se i na pohromu okem věčnosti. Podrobí se Božím úradkům a — nebude zoufati. Bůh by nedopustil zla, kdyby nebyl tak mocný, aby i ze zla učinil dobro, praví sv. Tomáš Aq. Nemalemyšlně nad pronásledováním církve, neříkejte úzkostlivě: Co by bylo, kdyby začalo u nás pronásledování? To by bylo, co by chtěl Pán, který dovede dáti sílu dětem a který držel u kříže „slabé“ ženy, když mužové se poschovávali!

A jak se máme dívati na nemoc a zdraví? Zdraví můžeme použiti pro službu Boží a můžeme ho zneužití v boji proti němu. Můžeme prositi o ně z prvního důvodu, ale když nám je Pán odnímá, myslíme si, že to proto, abychom je nezneužili, nebo proto, že nás chce očistiti nebo nám dáti získati zásluh. Nebudeme tedy mrhati hříšně zdravím, ale též nebudeme věčně se o ně choulostivě báti a unavovati celé okolí svým naříkáním. Zdraví jest potud užitečné,

pokud chce Pán. Duše jemná to pochopí a přijme obojí z jeho ruky, jsou si vědoma toho, co ohnivých Božích lásek vzplálo ve výhni nemocí, co velkých věcí vykonali lidé slabí a churaví!

Z téhož důvodu bude nám lhostejné bohatství i chudoba. Smíme prositi Pána, aby nám dal to nejnnutnější, neb shon za denním chlebem překáží v rozletu k nebi. Z toho důvodu církev se stará o zmírnění nejhorší bída, z té příčiny mají nesvědomití zaměstnavatelé, odírající své lidi, vinu na jejich nedokonalém, hříšném životě. Proto boháči, než odsoudí různé chudáky pro jejich chyby a hříchy, nechtě zpytují nejprve vlastní svědomí, zda nejsou spoluvinní! Ale bohatství není třeba ke svatosti. Naopak, brzdí její rozvoj. A jen tehdy jest pozeňnané, dáme-li je cele ve službu Boží, ve službu společnosti.

Nesmíme tak přilnouti k bohatství, abychom „nesnesli“ pohromy, která by nás o ně připravila, nesmíme býti zbožnými proto a jen proto, že nám Bůh žehná.

Po majetku přijde klid a odpočinek. Potřebujeme ho. Smíme si ho mírně dopřáti. Ale člověk poslušný vůle Boží, chtějící se dáti jím vésti, nebude tak sobeckým, aby se ponořil do svého klidu, když venku zuří bouře a on by měl stát na palubě. To jest bezcitnost a ta jeho zbožnost jest jen přetvářkou. To nemiluje Boha, nýbrž své uspokojení, své pohodlí. Člověk oddaný Bohu musí býti ochoten i klid i odpočinek, zasloužený třeba, obětovati, když Bůh velí! Víím, že klid usnadňuje sblížení s Bohem a rozmluvu s ním. Sv. Tomáš však praví, že to není známkou pravé lásky k příteli, kdo se nechce od něho odloučiti, i když ho přítel posílá něco mu udělat k vůli. Nemiluje dokonale Boha, kdo chce u něho dlíti v rozjímání, zatím co ho Pán posílá na pomoc klesajícím a potřebujícím. Výslovně zdůrazňuji: „Když ho Pán posílá.“

Bůh nahradí stokrát, co duše takto ztratila. My musíme následovati sv. Kateřinu, která si vystavěla v srdci vnitřní celičku, ve které dlela i v tolika starostech o církev a duše k ní se slétající!

Zkrátka, ani život ani smrt, ani utrpení ani boje, ani bohatství ani chudoba nesmí nás odloučiti od Lásky Boží. Jen po ní se budeme snažiti. Láska se projevuje spojením. Spojení zde na zemi, nedokonalé věrou v rozumu, dokonalejší vůlí v lásce musí se projevovati čím dále tím všeobecnějším, hbitějším a radostnějším přilnutím k Bohu, přijímáním všeho z jeho dobré ruky a odevzdaností, pak oddaností a konečně oddáním se v náručí nejměkčí a nejsvětější.

(Příště dále.)

Privilegium zpovědi.

Jaroslav Durych.

Kdyby na některé planetě žili lidé a někdo z nich byl přenesen na naši zemi a povrchně pozoroval naše zvyky, mohl by si utvořiti také toto mínění:

Katolíci jsou zvláštní třída vyvrhelů, kteří se všeobecně dopouštějí těžkých zločinů, a zločinnost jest téměř jejich základním rysem; při tom trpí duševním rozdvojením, cítí sami nesnesitelnou hnusnost své zločinnosti a snaží se jistou formou zbavit se jejich následků; této formě říkají zpověď. Nekatolíci nejsou tak zvrhlí; ti se spravují platnými zákony, na kterých se usnesli; poruší-li někdo tyto zákony, je podle nich trestán; tím svou vinu odpyká; vina se trestá veřejně a tím se lidé rozdělují na spravedlivé a nespravedlivé; mimo to se tito lidé spravují ještě některými zásadami, které v zákonech důsledně provedeny nejsou; kdo se proviní proti těmto zásadám, je trestán špatnou pověstí; kdo činí radost zákonům i zásadám, jest spravedlivý a nemá příčiny k lítosti a nejistotě svědomí.

Ale katolíci jsou lidé toho druhu, že konají zločiny proti zákonům i zásadám, ty, které trestá zákon, i ty, které trestá špatná pověst, ale též různé zločiny temné, na které jim nestačí názvosloví právnické, které nazývají hříchy. Tyto hříchy jsou těžší než zločiny proti zákonům, neboť zločiny se trestají vězením a v nejzazším případě smrtí tělesnou. Katolíci se však přiznávají, že konají zločiny mnohem horší, jakých ani smrtí tělesnou odpykati nelze. Dopouští-li se však většina těžkých zločinců svých nejtěžších zločinů, jako na příklad vraždy a zvrhlosti jen málo kdy a ve většině

případů jen jednou za celý svůj život, jest zločinnost každého katolíka téměř nepřetržitá a to jest skutečnost tak všeobecně známá, že církev katolická sama nařizuje pod trestem klatby každému jednotlivci zpověď aspoň jedenkrát za rok. Aby jim to usnadnila, učinila zpověď tajnou. Odpouští jim v ní i utajené zločiny, které, kdyby vešly ve známost, byly by trestány mnohaletým žalářem a třeba i smrtí. Nenutí ani vraha, aby šel k světskému soudu a přiznal se k vraždě, nebyl-li náhodou vypátrán. A odpouští jim hříchy, které i samým katolíkům se zdají hnusnější než vražda. Jest v tom něco zvráceného, neboť nekatolíci, kteří jsou jati lítostí nad utajenými zločiny, chodívají přímo k soudům, veřejně se udávají z vraždy, podvodu a jiných zločinů a veřejně se podrobují soudu a trestu. Katolíci se spokojují tím, že vykonají zpověď, při které se jim nedostane ani trestu ani zlé pověsti a jsou už takoví, že ani církev sama nedoufá v jejich nápravu a proto je nutí, aby zpověď konali každý rok aspoň jednou a to až do své smrti. Jsou si sami vědomi své bídnosti, neboť začínají svou zpověď slovy: Já bídny hříšník. Ani zločinec před soudem není nucen takto o sobě mluvit, poněvadž jeho svědomí není tak zatíženo. Ale katolíci se tímto slovem označují všeobecně. Tím uznávají sami, že jejich zvrhlost jest větší a mravní úroveň nižší než u nekatolíků.“

Toto však není názor fantastického obyvatele některé planety, nýbrž názor skutečných lidí tohoto světa. To jest forma boje proti zpovědi, proti svátosti, kterou církev odpadlé, ba i nevěrci, trpce závidí církvi katolické.

Namítá se, že v ušní zpovědi několika slovy lze se zbaviti následků nejtěžších hříchů; že to je snadné a pohodlné a že to znemravňuje. Ostatní slova o pokrytectví přicházejí pak sama sebou a zpověď se prohlašuje za hloupost ne-li podvod.

To jsou tedy názory lidí, kteří jsou mimo církev.

Církev má nadpřirozenou a zázračnou moc odpouštěti hříchy. Moc tato jest úžasná. Představí-li si nevěrec, že loupežný vrah přijde ke knězi, vyzpovídá se, dostane absoli, není nucen od církve, aby se vydal do rukou světskému soudu, ale zůstává nadále řádným členem církve a požívá její ochrany, ač by podle světského práva patřil na šibenici, nejde mu to na rozum. Církev i takový zločin jako vraždu může úplně vyřídit ušní zpovědí. To se mu zdá pohodlné a laciné. Ale není to tak jednoduché.

Zpovědní formule zní: Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Panně Marii, svatému Michaelu archandělu, svatému Petru a Pavlu, svatému Janu Křtiteli, všem svatým a tobě, otče.

Zpověď jest tedy netoliko rozmluva s knězem nebo nepřímá rozmluva s Bohem prostřednictvím kněze, který jako by měl vyřídit hříšníkům vzkaz Bohu, nýbrž jest to soud a prosba o milost před celým dvorstvem nebeským. Při zpovědi jest přítomen ne jen hříšník a kněz, ale i sám Bůh a to nikoliv jen prostřednictvím kněze, nýbrž přímo, osobně skrze moc svou knězi danou. Mimo to jsou při ní přítomni všichni svatí, totiž všechny bytosti zrozené nebo stvořené na zemi, které žily v lidském těle, počítajíc v to i Královnu andělů. Z dvorstva nebeského, které nežilo v lidském těle, totiž z andělů, jest tu jako zástupce jeho vítězný vůdce archanděl Michael. Ostatním andělům se nezpovídáme a našimi soudci mimo jediného svatého Michaela jsou tedy bytosti, které nosily lidské tělo, poznaly jeho břímě a smrt, čítajíc v to i Boha Syna, který jest soudcem nejvyšším. Toto složení soudu zaručuje jeho slávu, spravedlnost a jeho nadpřirozená práva. Celý tento soud jest při zpovědi přítomen. Katolík v to věří a nemůže tedy pochybovati o tom, že by tento soud neměl moci odpustiti mu hříchy rudé jako šarlat.

Podstatou svátostné zpovědi jest víra, že tento soudní dvůr skutečně při zpovědi jest přítomen a kněz že jest nástrojem a představitelem toho soudního dvora.

Zpověď tedy není symbol, nýbrž přímé obcování s Bohem a s nebem. Jest to jediná svátost, při které člověk sám svolává dvorstvo nebeské, mluví k němu, dvorstvo nebeské a kněz ve zpovědnici jen naslouchají a uvažují, dokud člověk nedomluví. Jest to konfrontace člověka s celými nebesy.

Dělají se též rozdíly mezi dobrými zpovědníky a méně dobrými. Zpovědník má býti pomocníkem kajčnickovým, ale rozhodně nesmí být jeho obhájcem; jest vyšetřujícím soudcem. Obhájce v jeho osobě kajčnick nepotřebuje a chtítí nesmí. Dobrý zpovědník jest takový, který umí rozeznati nejistotu kajčnickovu a pohnouti ho k tomu, aby vyjevil i ty věci, o kterých je na pochybách. Často se stává, že se lidé nezpovídají z věcí, o kterých se domnívají, že to hříchy

nejsou, ač to jsou hříchy smrtelné. Někdy to bývá nevědomost, někdy otupělost. Mezi zpovědníky bývají dobří znalci, kteří z věci, která by jinému unikla, vycítí, že ve vyznání hříchů něco vážně, že obrazu duše něco chybí. Neboť kající má vykreslit pravý obraz své duše a i když je to dle stupně jeho nadání obraz neumělý, nesmí postrádat určitého stupně jasnosti. Proto dobrý a zkušený zpovědník jest výborným pomocníkem kajícíkovým. Dle vlastností a schopností zpovědníkových nesmí se však posuzovat jakost zpovědi, poněvadž zpověď má být dílem kajícíkovým, spolupráce zpovědníková při vyznání jest vlastně jen výrazem dobroty a milosrdenstvím církve. A najde-li kající náhodou zpovědníka méně znalého či dbalého, musí mysliti na vlastní podstatu zpovědi.

To nutno míti stále na mysli. Zvláště katolíci to musí ve Jet. Mluvíme-li k Bohu v modlitbě, účastníme-li se bohoslužby nebo obřadů, tu také voláme Boba a to dle síly či slabosti své zbožnosti a víry. Svým voláním upozorňujeme Boba na sebe. Představujeme si, že mezi námi a Bobem jest jakási vzdálenost, Bůh jest vysoko nad námi; dle toho, v jakém stavu myslí a milosti Ho voláme, že přichází k nám blíže; je-li milost v nás slabá, tu nepřichází blíže, nýbrž pouze naslouchá se své výsosti našemu hlasu; působí-li milost silněji, přichází k nám blíže a při působení milosti nadpřirozené vstupuje až do našeho srdce. Podobně se nám přibližují andělé a svatí. Někdy se nám ani nepřibližují, jako by zůstávali na svých místech a jen k nám shlíželi. Ale při zpovědi svoláváme veškeré dvorstvo nebeské jaksí na dosah ruky, do své hmotné blízkosti, zveme je k rozmluvě, a proto zpověď jest obzvláště vzácná a zázračná svátost pro každého člověka; při ní má sám právo svolati nebesa do své blízkosti, veškeré to nesčíslné množství svatých a přesvatých bytostí, a toto množství přichází a poslouchá řeč tvora lidského. Při ostatních svátostech člověk spíše poslouchá, odpovídá jen na dané otázky a koná to, co obřad předpisuje. Tím se svátost pokání liší od ostatních svátostí.

Zpovědník jest tedy lidským, smrtelným zástupcem Božím; z milosrdenství Božího jest též pomocníkem kajícíkovým; ovšem že mu pomáhá dle milosti Boží a dle svého lidského nadání a dle svých lidských vlastností. Ale i v tom se jeví mnohdy velmi zřejmě řízení Boží. Jest velmi těžko posuzovat zpovědníka dle jeho slov. Na příklad zpovědník k řadě hříchů dosti ošklivých neřekne ani slova výtky; vlastně nemusí promluvit vůbec ani jedné věty nějakého povzbuzení či naučení; může vyslechnout zpověď a ihned se modliti latinskou modlitbu a udělit absoli. Někdy se kajícíkovi zdá, že by kněz měl mu říci něco jiného, co se zdá důležitějším nebo vhodnějším. Ale kajícík nesmí zapomínati, že zpověď jest svátost a že člověk neví, mluví-li ústy zpovědníkovými člověk, kněz, či sám Bůh. Proto kritika jest opovázlivá. Vytýká se mezi lidem, že zpovědníci se jich vyptávají na věci, které prý jim dosud třeba ani na mysl nepřišly, a posuzují to jako všetečnost. Kdyby myslili při tom na to, že zpověď jako úkon svátostný jest děj nadpřirozený a zázračný, pochopili by, že taková otázka zpovědníková může býti prorockou výstrahou do budoucna a vyzváním i opatrnosti. Zpověď přece není jemnou společenskou zábavou, nýbrž soudem; jest to pokání za hříchy, za které je třeba utrpení; člověk jest dílem svého Stvořitele a Stvořitel má právo se ho ptát a zkoušet ho svými otázkami a ten, kdo se uráží, ukazuje jaksí, že zapomíná, co je to zpověď, že zapomíná na svou poddanost vůči Bohu a že si myslí, že zpověď jest skutečně jen pouhá diskrétní porada s knězem, se smrtelnou a slabou lidskou bytostí. Bohužel jest toto mínění dosti rozšířeno a tím se stává, že nejen názor na zpověď, ale i zpověď sama zpovrchní a lidé pak říkají: Ten a ten hřeší celý rok či celý život, pak jde k panáčkoví, řekne mu pár slov, dostane rozhřešení a už je všecko v pořádku. Anebo: ten kněz zpovídá tak, ten zas onak, jděte tam a tam, ten zpovídá slušně.

To jsou tedy těžké omyly.

Přijde třeba kajícík s velmi těžkými a choulostivými hříchy, které mu jdou strašně těžko z úst. Vypočte je a čeká. Očekává ještě těžký výslech, trpké výčitky, těžké pokání. A hle, kněz se ho zeptá, zda je to všecko, pak řekne laskavě jednu nebo dvě věty, určí za pokání třeba jeden jediný Otčenáš a Zdravas a udělí absoli. A jindy zase přijde člověk, který se častěji zpovídá a má právě na svědomí jen lehké, všední, menší hříchy; a zpovědník ho vyslýchá, vyptává se na podrobnosti, vyčítá mu i ta nejmenší provinění, dlouho a důtklivě ho napomíná a varuje a poručí mu pokání mnohem větší a někdy i obtížné. Anebo: někdo se zpovídá z různých hříchů, z těch některé považuje za hrozné, třeba násilí, vilnost, útlak, podvod, jiné zase za všední, třeba nedbalou modlitbu; a tu zpovědník se těch těžkých hříchů třeba ani slovem nedotkne, ale chytí se některého toho hříchu malého, o kterém si kajícík myslí, že se z něho ani nemusil zpovídat, a pro ten hřích ho nyní souží výčitkami a za ten mu poručí dát dostiučinění. Právě z toho jest vidět moudrost Boží. Bůh jest tak mocný a poklad Vykoupení jest tak nekonečný, že Bůh může nejstrašnější hřích

odpustit takřka se shovívavým úsměvem na rtech. Vždyť lotru na pravici odpustil za celý život beze slova výčitky a řekl jen: Ještě dnes budeš se mnou v ráji. A nemocným říkal dobrotivě: Odpouštějí se ti hříchy tvoji. A byl by odpustil i Jidášovi, kdyby si byl Jidáš na Něho vzpomněl. Milosrdenství Boží se posmívá zlosti lidské a naznačuje: Myslíte, že sebe větší zlost vaše může milosrdenství Boží převrátit? Vy všichni vespolek si nemůžete ani vymyslet takový hřích, který by nemohl Bůh odpustit, pakli by hříšník o odpuštění stál.

Ale malý všední hřích jest někdy nebezpečnější než hřích zločinný. Za zločiny člověk totiž sám trpí ve svém nitru. Trpí strachem, lítostí a zoufalstvím. Malými hříchy se však hanobí klidně. Hovnění tělesné lenosti třeba může být někdy člověku větší překážkou než páchané násilí; nedbalá, ospalá modlitba může snad více škodit než svatokrádež; jí-li člověk a pije-li o něco více než třeba, i když se ještě nedopouští obžerství a opilství, může upadati ve veliké nebezpečí. Neboť odvahy; je třeba překonat hrůzu, přestát bolest, od nepoctivosti. K těžkému hříchu jest aspoň třeba jakési malé hříchy jsou hříchy zbabělé; jsou to úskoky a vážit se přímého nebezpečí, odhodlat se čeliti následkům světským, osudovým; to vše padá na váhu. Na těžký hřích člověk nezapomíná, ten se vpaluje do srdce jako žhavé železo a bolí jako krutá vášeň, jako neštěstí a hrůza. Ale tak zvaný lehký hřích se často ničím takovým neodpykává a proto zakaluje svědomí, podlamuje čestnost a upřímnost. Lepší jest někdy opravdový zločinec, který má v sobě stálou hlubokou hrůzu, než člověk, který všedními hříchy pozbyl citu a hloubky a stal se vlažným. Poněvadž nejsi ani studený ani horký, ale vlažný, vyvrhnu tě z úst svých.

Takto se tedy jeví ve zpovědi moudrost církve a moudrost Boží. Jeví se v ní nekonečné milosrdenství a též nekonečná spravedlnost a to tak, že jedno druhému není na újmu. Odpadlíci nechtějí uznati tuto harmonii božských vlastností, a proto zavrhli zpověď z lidské pýchy, kterou nazývají rozumem, ač neprávem, neboť za rozum považují úpadek rozumu, odvráceného od Boha. Rádi by přijali milosrdenství, ale nechtějí konati spravedlnost. Odmítají ušní zpověď; nechtějí mluvit s Bohem osobním; zpovídají se hromadně; nemají tolik poctivosti k Bohu, aby každý sám za sebe přišel k soudu; anebo nevěří.

Církev považuje všechny žijící lidi za hříšníky. Ti druzí se snad nepovažují za hříšníky; leda připouštějí, že snad někdy chybují a že jejich rozum na všecko nestačí a že za to nemohou, když se jim někdy něco nezdaří.

Těmto lidem se podobají katolíci, kteří se považují za lidi dobré. Slyšíme někdy muže a ženy říkat: Já nejsem zlý, ale něco takového nesnesu. Anebo: Já jsem dobrá, ale mám tuze měkké srdce. - To jsou zlá slova. Chce-li katolík říci, jaký jest, má říci: já bídný hříšník. A člověk, který řekne: já nejsem zlý, vydává tím o sobě bezděky svědectví, že je násilník, zlostník a co horšího, že je pokrytec. A ženy, které o sobě říkají, že jsou dobré, zapomínají, že takové slovo lze sotva prominouti ženám vyvrženým. Katolíci nesmějí takto o sobě mluvit.

Jsou ještě zpovědi nesvátočné. Lidé někdy se svěřují ze svých hříchů svým přátelům. Jest to věc zvrácená a marná. Nejedná-li se o útěchu, kterou může poskytnouti lékař, právník nebo člověk, který může svým dobrodiním, radou, almužnou či jinou pomocí změnit truchlivý stav takového člověka, jest správně vždy jej odkázati k zpovědníku. Zbytečno je svěřovati se lidem. Ten, kdo poslouchá, ztrácí úctu k tomu, koho poslouchá, a ten, kdo se vyznává, nejen nenabude útěchy, ale upadne pak v ještě větší rozpaky a pozná, že udělal velmi pochybnou věc. Kdo ublížil, má sice povinnost prositi za odpuštění a smír, ale jen toho, koho se to skutečně týká. Všecko ostatní je bloudění nebo i ješitnost. A hrozná jest ješitnost pod maskou lítosti.

Kdyby lidem, kdyby katolíkům bylo jasno, co je to zpověď, byl by život na světě přece o něco lepší. S duší trpí i tělo, vůle a lidské konání. Je-li duše uzdravena, i tělu se lépe daří. Neuzdravuje-li zpověď tělo, pak mu aspoň ulehčuje. Zpověď očisťuje rozum a smysly. Neboť jest to styk s Bohem a ten nezůstává nikdy bez nadpřirozených následků duševních i hmotných. Komu se nedaří dobře, kdo trpí čímkoliv, nemocí, chudobou, zármutkem, starostí, může vždy aspoň něco získati zpovědí; aspoň jasnější mysl a trochu naděje. Kdyby život katolických společenstev byl více proniknut působením zpovědi, jistě by se jevil odraz toho v kultuře, v politice, v rodině, v blahobytu. To, že dnešní výsledky práce katolíků a jejich organisací jsou tak slabé a bledé, má svou příčinu také v tom, že svátost pokání není přijímána tak, jak by přijímána býti měla. Nepronikla dosud víra v to, že Bůh je bytost osobní, která s každým člověkem osobně zvláště jedná a že tato činnost Boží jest stálá a nepřetržitá, i když člověk na Boha nemyslí. A neproniklo dosud vědomí, že zpověď není jen rozmluva kající s knězem, ale že to je svolání celého dvorstva

nebeského. Kdyby tomu bylo jinak, pomáhali by a dnes katolíci jiným věcem, než jakým pomáhají, a požehnání Boží by se jevílo všeobecněji a skvěleji.

Věřící i nevěřící, zdraví i nemocní, bohatí i chudí, i vy, odpadlíci, nevěrci a pyšní pochybovači, přijďte všichni a zpovídejte se! Bude vám pak lépe, bude vám pak možná zcela dobře.

Prostota.

Dr. Fr. Novák.

Jednoduchost, prostota, přímost, kde je naléztí?

V nás samých jí od přirozenosti není. Od přirozenosti jsme složeni z těla a z duše: tělo pak žádá proti duchu a duch proti tělu (Galat. 5, 17). To je počátek a hlavní pramen všech nesrovnalostí, dvojakostí, zápletek, bojů a hříchů v nás, jichž nikdo není prost, na něž i sv. Pavel si naříkal: já nešťastný člověk, kdo mne vysvobodil z těla smrti této (Řím. 7,24) a jinde: dán mi byl osten pro tělo, anděl to satanův, aby mne políčkoval (2. Kor. 12, 7).

Není jí proto ani v našich snahách a podnicích, prýstících právě z oné rozpoltné naší přirozenosti. Ono slovo Písma sv.: že všeliký člověk lhář jest (žalm 115, 11), není jen o rozporech jazyka, nýbrž i o nedůslednostech, protivných směrech, nestálostech a převrácenostech našeho chytění a konání, našeho životního díla vůbec. Předložil tobě vodu i oheň. K čemu chceš, vztáhni svou ruku. Před člověkem jest život i smrt, dobré i zlé, co se mu bude líbiti, dáno bude jemu, praví moudrý Sirach (i5, 17. 18). Tato možnost a svoboda blouditi, hřešiti, voliti mezi životem a smrtí není předností, nýbrž trestem za hřích, uvážíme-li, co jinde praví Bůh o srdci lidském, že smysl a myšlení jeho ke zlému nakloněna jsou od mladosti (Gen. 8, 21).

A nejméně té jednoduchosti a prostoty lze naléztí v tom, co nás obklopuje od kolébky až po hrob, v lidech, ve společnosti, v onom světě vůkol nás, jehož jsme nerozdílnou částkou organickou. Téměř bez konce je ve sv. Písmech počet míst, kde Bůh zřiká se světa, staví se proti světu, ba vyslovuje své běda nad světem. Nikoli proto, že by ten svět byl o sobě špatným a zlým, vždyť i on vyšel z rukou Božích. Ale právě pro tu jeho povrchnost, rozervanost, obojakost, ochotu spojiti se s každou proradou a lží proti pravdě a ctnosti, ba proti svému Tvůrci samému.

Proto je tak vzácná a řídká ona ctnost jednoduchosti, prostoty a přímosti. Pravím ctnost. Tedy něco, co nám není dáno od přírody, co nic nemá společného s duševní omezeností neb zaostalostí (jak někteří lidé bludně se domnívají). Nýbrž co je výsledkem bojů a obětí, jako každá ctnost, a k čemu Bůh musí dáti milost svou a sílu.

Kde tolik je na světě cest a cestiček pohodlných a skrytých, vyhýbavých a obcházejících, širokých a dlážděných, stinných a tichých, není malou věcí životně voliti a zachovávat cestu jednu, tu, jež jest cesta přikázání Páně (žalm 118, 32), tvrdá (žalm 16, 4), úzká, takže jen málo je těch, kteří ji nalézají (Mat. 7, 14).

Když mezi lidmi je tolik různých učení, názorů, tvrzení, mínění, knih, věr, stran ba i církví, aby si každý mohl vybrat, jak se mu to nejlépe hodí, jak to lichotí jeho vášním, zakrývá nahotu jeho hříchů... není všedností zadati život svůj jedné pravdě, a to té, která se nemění jako plášť po větru, nýbrž trvá na věky (žalm 116, 2), která je Kristus sám a jeho sv. Duch (Jan 14, 6 a 16, 13), která vede k světlu (Jan 3, 21) a která nás činí svobodnými svobodou slávy synů Božích (Jan 8, 32. Řím. 8, 21).

Kde každý se vynáší nad to, co jest, každý zakrývá své chyby: v tom marném a marnivém závodění, honění a pachtění za stínem stínu není maličkostí spokojiti se před světem tím, co opravdu jsme, státi na sobě, znáti se ke svým chybám a slabostem a snad i odmítnouti ty marnivé cáry, jimiž nás chtějí obvěsiti a zmaškařiti.

A podobně, když lež a klam nabyly občanského práva ve společnosti tím nepopíratelněji, čím „kulturnější“ je ta společnost, bude vždycky věcím velikým vyvarovati se lži v každé formě, nepřetvařovati se, nepochlebovati, nýbrž bílé nazývati bílým, černé černým, a to nejvíce tam, když jde o Boha a ony poslední věci, které neznají, nesmějí znáti kompromisu.

To je ta ctnost prostodušnosti, přímosti a jednoduchosti. A potkati se s člověkem, který ji volil za družku svého života: s člověkem jedné víry, jedné velké životní pravdy, jednoho jazyka, jednoho životního snažení, jednoho chování navenek i dovnitř, před světem i bez něho, je svátek duše. Je věc řídká. Tak řídká, že již Kristus sám se neudržel, aby neprojevil svého údivu, když v Nathanaelovi našel duši prostou a přímou: Aj, pravý Izraelita, v němž lsti není (Jan, 1, 47).

*

Z okna svého bytu patřím na jabloň obsypanou zlatým podzimním ovocem a dívám se na hromadu kamení složeného podle cesty. Obojí mi ukazuje podstatu a cenu duševní zcelenosti, prostoty a mravní rozběhlost všelijaké dvojakosti a nedůslednosti.

Z milióntých buněk skládá se strom. Ale všechny ty buňky jsou co nejdokonaleji spjaty jedním, velikým zákonem organickým, tvoří své vlastní, sebou trvající ústrojí. A to ústrojné sepětí, značí život. Značí vzrůst. Značí květ a ovoce. Značí krásu a poesii, sílu a trvání, to všecko, co nás v přírodě tak uchvacuje a povznáší –

Čím je proti tomu všemu taková hromada kamení? Nežije sobě. Neroste. Nekvete. Čeká na cizí ruce, na vnější moc, která jím, tím kamením, posype cesty, aby chodci po něm šlapali. Nebo která jím vyplní zdi, aby jiní v nich bydlili –

*

Buď nitrným organismem a nebuď hromadou kamení.

Žij v duši své Bohem svým, poněvadž nemít Boha je mrtvým býti.

Zapouštěj hluboko kořeny své duše, snah svých, do všeho, co opravdu velikého, krásného, užitečného vůkol tebe chová život, doba a lidstvo, stále, dokud ti dechu a síly na tomto světě. Ale tak, jak zapouští strom své kořeny do půdy, v níž roste: abys neztratil sebe sama a neprodal za nic ve svém okolí, abys vždycky byl celý svůj a celý Boží, když jedno bez druhého neobstojí, když to druhé ručí za zdraví a sílu prvního.

Hle, to je ta pravá jednoduchost, přímost, prostota a prostoduchost. To je, stále s milostí Boží, cesta, jak k ní dospěti.

Z milosti Boží vyvěrá nadpřirozený život.

P. M. Habáň O. P.

Jako od věčnosti Bůh jest Otcem Věčného Slova, sděluje mu svou celou přirozenost, svůj život, celé Božství, tak v čase stává se Otcem člověka v nekonečné své lásce, když mu svou milostí sděluje účastenství na své přirozenosti.

„Naplnuje ho plností Boha“ (Efes. 3, 20). „Jako já žiji pro Otce,“ praví Kristus (Jan VI. 58), „tak i ten, kdo mne požívá, bude žít pro mne.“ Týž život pronikající bytím Kristovým kane i do duší s ním spojených v mystickém těle, jako ratolestem se dostává života od kmene.

Který lidský rozum se odvážil kdy snít o nadpřirozeném životě Božím plynoucím do duší lidských? Čeho by se neodvážila ani největší lidská domýšlivost, o tom vypravují všechny stránky Písma sv., ba celá Radostná Zvěst spočívá ve znovuzrození z Boha pro smrt a vzkříšení Kristovo.

Mladost lidského pokolení se tím obnovila, bytí jeho bylo utvořeno dle Boha (Efes. IV. 24). Duše nežije, nýbrž Kristus žije v ní, toť vrchol mystických pokladů, o nichž kázal svatý Pavel. Vznikl nový poměr znovuzrozených lidí k Synu Božímu po jeho smrti, kterou otevřel světu bránu svého srdce. Zvěst o něm zalehla až do nejzazších konců světa. Člověk uzdraven z ran hříchu vystoupil na vrchol synovství Božího.

V čem spočívá naše podobnost s Kristem a účastenství na přirozenosti Boží?

Míti účast na něčem znamená napodobovati neb míti v podobě nebo ve skutečnosti dokonalost vyššího, avšak odměřenou a omezenou.

Účast pak může býti obrazná nebo skutečná. Prvým způsobem stává se někdo účasten něčeho z vůle vyššího, jako např. vyslanec z vůle vladařovy zastupuje vladaře, stává se účastným jeho moci, když jedná jeho jménem.

Skutečná účast přináleží věci od přirozenosti bez ohledu na vůli, jako např. obraz má přirozeně účast na podobě toho, koho představuje. Aby pak přirozená účast byla v pravém slova smyslu, jest třeba, aby dokonalost u obou majitelů byla skutečně a od přirozenosti.

Všechny stvořené věci jsou již účastenstvím na dokonalosti a kráse Boží, však jejich účast jest jen odvozená, neboť dokonalosti, které mají tvorové, jsou vyšším způsobem v Bohu. Účastníci se toho, co přináleží Bohu v pravém slova smyslu, patří do vyššího řádu, do nadpřirozené oblasti.

Smysl slov apoštola Petra (II. hl. 1.) „Účastnými nás učinil (Bůh) na své přirozenosti“ jest nesmírně hluboký. Sv. Tomáš (I. II. q. 110. a. 4.) poukazuje, kam sahá význam jeho slov: Tak jako rozum lidský se účastní na Božím poznání ctností víry, vůle se účastní milování Božího ctností lásky, podobně přirozenost lidské duše se účastní znovuzrozením milostí Božské přirozenosti.

Slova nestačí, aby vyjádřila velikost daru Božího. Avšak za němými ústy duše v nazírání volá o jeho vznešenosti, vypravuje o nesmírné lásce Boha našeho, chutná něžné objetí z úzkého spojení, a cítí radost z podobnosti, kterou jí vtiskla Boží dobrota s milostí posvěcující. Jak malichernými se jí objeví různé pokusy vyjádřiti podstatu tajemného daru Božího, zvláště pokusy snažící se zmenšiti jeho velikost. Nesmírnou křivdu Boží dobrotě působí rozumářská snaha zmenšiti vše, co přesahuje rozum a jeho síly, a onen hrozný minimismus v nadpřirozenu, snažící se uzavřiti Boha, jehož podstatou jest bytí a dobro, určití mu hranice, jak daleko se může a má sdíleti. Naopak prostá slova Písma mluví o pokladech Boží dobroty a bohatství Boží lásky, ba, známo jest o svatém Pavlu, že nenalézá ve svých listech vhodného výrazu, aby vyjádřil moře Boží dobroty jevící se v milosti. Znovuzrození z Boha, (Jan I.) k vyššímu řádu, o jehož pojmu jsme se zmínili, se děje dle jakési podobnosti s přirozeným zrozením, v němž nová bytost obdrží vskutku celou přirozenost lidskou, takže jest stejně člověkem jako jeho rodiče.

Písmo sv. užívá výslovně slova znovuzrození z vody a z Ducha svatého. Proto musí býti podobnost mezi obojím zrozením. Avšak ve znovuzrození z milosti se jedná o vyšší řad, a proto zrození přirozené jest jen podobnostem. Účast na přirozenosti Boží musí býti skutečná ve znovuzrození z Boha, jinak není možná pomýšletí na nějakou podobnost. Není však účastí na podstatě, (v čemž by se skrýval pantheismus), jest sdělením skutečným synovství Božího, ale způsobem přiměřeným omezené schopnosti tvora-člověka. Tím se jeví vznešenost milosti, která jest odrazem Boží dobroty (I. II. 110. a. 2. ad 2.) rozlévajícím se jako účinek zvláštní lásky a činí člověka „bohem“.

Nekonečná výše povstává v nesmírné propasti stvořeného bytí, stává se skutečným dítkem Božím, neb dostává Boží přirozenost uvedeným způsobem. Duše toužící po poznání sebe, zkušena svou nicotou, pozoruje-li jen sebe, se pozvedá na křídlech po úvaze o své důstojnosti dítko Božího. Proniká do nejzazšího konce významu slov: „Otče náš“, která opakuje s rozkoší dítěte.

Hlubší vysvětlení toho, co působí milost v duši, otevře ještě více bránu upřímné zbožnosti k Bohu, Otcí. 1

1) *Salmaticenses, Disp. IV. De necessitate gratiae, dub. III.*

Přirozenost Boží obdobně k lidské přirozenosti (neboť každá dokonalost v Bohu je nekonečně vyšším způsobem) jest základem života a činnosti, tedy poznání a milování Božího. Aby tedy milost byla účastí na jeho přirozenosti, musí vstoupit do duše božský základní prvek života a činnosti, který spočívá v poznání a lásce, ne však totožný s Božským principem, aby nepovstalo panteistické blouznění, nýbrž dostává se duši vyššího, nadpřirozeného principu, jenž má v sobě opravdu něco, v čem se shoduje s Božským principem, totiž to, že jest základním principem činnosti, poznání a lásky téhož druhu a řádu jako je poznání a láska v Bohu. Účastní se tedy plnosti Boha a jeho života. Že pak přirozenost Boží jest základním principem poznání a lásky, víme z toho, že přirozenost jest prvním principem činnosti podstaty. Pro Boží podstatu nejpřirozenější činností jest poznávání a milování sebe. Tím si znázorňujeme tajemství nejsvětější Trojice, že Syn a Duch svatý rozeznávají se od Otce podobně, jako v lidské duši se rozeznává myšlenka a impuls vůle od podstaty duše.

2) I. Cor. 13,8

Milost Boží vstěpuje do duše základní princip božské činnosti. Tak dí Zjevení. Všechny chvalozpěvy sv. Pavla na tři Božské ctnosti, víru, naději a lásku, které jsou vlastně ústrojím, jehož užívá omilostněná duše, aby projevila svůj vyšší život, to dokazují.

„Láska nikdy nezanikne,“ praví např. o lásce, zůstane tedy táž i ve věčném nazírání na Boha, a proto jest téhož druhu jako láska v nebesích, která má též předmět k milování jako Bůh sám, totiž Božskou podstatu, dostává tedy láska svého zvláštního určení od předmětu Božské lásky, a proto jest téhož druhu jako láska Boží.

Rovněž poznání z víry má též předmět, totiž první Pravdu, podstatu Boží, jak na ni zírá nebešťan a jak ji vidí sám Bůh v nesmírné blaženosti. Rozdíl mezi poznáním z víry a nazíráním není jako dvou různých věcí rozdíl. Pouze způsob vidění jest rozdílný. Víra poznává jakoby v mlze, nejasně, nedokonale, patření na Boha nemá hustého závoje víry a proto víra při jasném patření na Boha v nebesích nebude více, neboť jasno a tma se vylučují.

Příští pojednání ukáže ten pramen života prýstící z milosti, jenž vystupuje až do věčného života.

Církevní rok.

P. Marian Schaler, O. S. B.

Ježíš Kristus, Syn Boží, přišel na svět, aby nás vykoupil a usmířil opět se svým rozhněvaným Otcem. S těmi, kdož v Něho uvěřili, spojil se v mystické tělo, jehož jest hlavou. Již mrtev, dává na kříži otevřeným bokem život novému pokolení — církvi, kterou obmyl svou Krví a představil ji tak neposkvrněnou svému Otcí. Po svém zmrtvýchvstání dlel ještě chvíli po boku této své nevěsty, potom však odešel k Otcí, aby v Jeho domě připravil všecko na její příchod. Neodešel od ní na věky, neboť sám jí pravil, že maličko a opět Jej spatří. Poslal jí zatím Ducha-Utěšitele. Ten ji učí všemu, čím se mohla zalíbiti svému nebeskému Ženichu.

Láskou a vděčností nesmírnou jata, připomíná si stále, co všecko Kristus pro ni učinil. Duchem dlí už v nebi, ale jest jí dosud putovati po zemi. Vedena však Duchem svatým, přeměňuje svůj pozemský život v nebeský tím, že z něj činí mystické putování za Kristem. Její život není obyčejný a všední; celá doba jejího trvání jest slavnostní přípravou na věčný život v nebi. Její postupování dějinami jest velkolepý průvod lidí, kteří sebe samy zapřeli, opovrhli všedností a oděli na sebe Krista. Jest to královské pokolení, kněžský lid, jsou to dítky Boží, kteří Mu za ustavičného děkování obětují na oltářích Jeho Jednorozeného, jenž sám je k tomu před svým umučením vyzval.

Rok co rok prožívá církev znovu všechny důkazy lásky Boha i nám tvorům. S počátku byla všechna její mysl zaujata vzpomínkami velikonočními, kdy se odehrálo nejhrůznější a nejdojemnější drama — ukřižování Boha, jenž přišel s myšlenkami pokoje a lásky a obdržel za to rány, nenávisť a smrt. Jak by tedy nejasala, když o velikonoční neděli jako vítěz nad smrtí a peklem ze svého hrobu vstal! Nikdo neměl tak slavný a velkolepý hrob! Bylo to tedy nejprve umučení Kristovo a dokonané vykoupění, kterým církev ve vzpomínkách se zaměstnávala; a nejen velikonoční, ale

každá neděle měla být radostnou vzpomínkou vzkříšení! Tím způsobem se staly nejprve velikonoce počátkem církevního roku.

Církev si však připomínala celý život Vykupitele; bylo tedy přirozeno, že brzy zvykla si klásti počátek roku na připomínku Narození Páně a rozvinula pak během celého ročního období vzpomínky na vykupitelské dílo svého božského Spasitele. Římský seznam svátků přináší už r. 354 den 25. prosince, jakožto připomínku Narození Páně a zároveň první svátek církevního roku.

Stejně jako doba postní byla přípravou pro velikonoce, tak později stala se doba adventní přípravou pro slavnost Narození Páně a tím byl opět posunut počátek církevního roku.

Takto upravený kalendář se ustálil a první neděle adventní jest teď prvním dnem v církevním roce. V něm církev sv. žije vzpomínkami a touhou po svém Ženichovi-Ježíši Kristu. Její věrou, nadějí, láskou, vděčností, touhou, soucitem, radostí a vítězstvím v Kristu jest proniknuto každé slovo modlitby, jež z vnuknutí Ducha svatého pronáší, a každý bohoslužebný čin (liturgie), jež z vnuknutí téhož Ducha svatého koná. Jelikož tento Božský Učitel jest stejné podstaty s nestvořenou krásou a pravdou, jest všecko, čemu církev učí, půvabné a velebné, něžné a ohromující, radostné a pokorné, očistné a spasné. Uspořádání církevního roku jest v souladu také s celou přírodou.

Křtem sv. stali jsme se dítkami, údy církve sv. a byli jsme včleněni v mystické její tělo. Nechme tedy svou duši a svým srdcem procházeti její mízu, jež nás všechny pojí v jedno tajemné tělo a jež není ničím jiným, nežli láskou, kterou jsme zasnoubeni bohočlověku Kristu a prohlášení za dítky Boží! Žijme jejím životem a zaměstnávejme svoje duše tím, čím se ona ve svých vzpomínkách obírá! Modlete se jejími slovy a přivlastněme si její obřady; tím dosáhneme pokoje a míru, který je dítkám Božím vlastním! Ona nejlépe ví, čeho se lidská srdce děsí, po čem touží a co je může úplně nasytiti!

Ona dostala rozkaz vychovávatí nás pro nebe; proto působí svými modlitbami a obřady na všechny naše smysly a učí nás žiti před Bohem a v Bohu! Rozjímejme tedy, za co nám dává ve svých nádherných modlitbách prositi, jaké myšlenky chce v nás probuditi čtením statí z Písma sv. Starého i Nového zákona a jakým způsobem svými tklivými a vznešenými obřady zušlechťuje všechny naše smysly, aby přinášela Bohu důstojné oběti nejen naše duše, ale také naše tělo.

V Z O R Y

Apoštol Eucharistie.

Prof. A. Melka.

Ve svém spise „o sv. přijímání“ 1 mluví bl. Petr Julian Eymard mezi jiným též o „vůdčí milosti života“. Rozumí jí mimořádnou milost, odlišnou od milostí obecných, poskytovaných všem duším, milost, která řídí vývoj duchovního života a vede obyčejně k zvláštnímu povolání. U některé duše např. jest touto milostí veliká láska k utrpení Páně; její mysl zaujímá stálá a takřka jediná myšlenka na utrpení Páně — a proto její ctnosti, láska i život budou provanuty dechem utrpení Spasitelova.“

1) „O sv. přijímání“, výňatky ze spisů bl. Petra Jul. Eymarda, podle 15. vydání franc. přeložil Ant. Melka. Zasilá kongregace nejsv. Svátosti v Brně (Františkánská 2).

Jiná duše má vůdčí milostí kajícnost atd. – Nejvyšší a nejvzácnější mezi různými milostmi jest zvláštní láska i nejsvětější Svátosti. To proto, že její předmět jest nejdokonalejší a že nám jej přibližuje více nežli jiná tajemství. 2

2) 1. c. 148

Ani nechtěje podal bl. Petr Julian Eymard těmito slovy vysvětlení celého svého života. Synek nezámožného živnostníka 3 (měl lis na olej) sál již tuto milost téměř ze zbožného srdce matčina, která jej už jako nemluvňátko nosovala do kostela. - Když se naučil běhati, mohli býti jeho domácí jisti, není-li ho doma, že je v kostele. „Co tu děláš?“ ptala se jednou starší sestra, když ho našla za oltářem s ručkama sepjatýma a očima upřenýma na svatostánek. — „Jsem tu u Ježíška a poslouchám, co mi povídá.“ — Hoch, jenž nechodil ještě do školy, měl od svátostného Pána tolik osvícení, že prosil svou sestru, aby zaň obětovala sv. přijímání na ten úmysl, aby zůstal povždy čistý a stal se knězem.

3) *Narozen 4. února 1811 v La Mure d'Isère.*

A tento úmysl nespouští se zřetele a provádí jej konečně po mnohých a mnohých obtížích r. 1834. Ale i vůdčí milost jeho života, totiž jeho neobyčejná láska a oddanost k nejsv. Svátosti, vystupuje vždy zřetelněji a zřetelněji. Již jako výpomocný kněz v Chatte (1835 — 1837) podpisuje svou krví před nejsv. Svátostí své pevné předsevzetí, že chce Spasiteli výhradně náležeti. Potom jako farář v Montenayrdu (1837 - 1839) uskutečňuje své předsevzetí a vstupuje do kongregace maristů, která ho po noviciátě poslala za spirituála do Belley (1840) a pak (1844) za provinciála do Lyonu. Po průvodu božítělovém (1845) rozhodl se, že se dá ještě více vésti svou vůdčí milostí, a že Ježíš svátostný bude stálým předmětem jeho kázání a cestou, po níž povede svěřené duše. Konečně v poutním chrámě blahoslavené Panny ve Fourvière uzrálá v neobyčejných paprscích milostí, kterých se mu dostalo od Rodičky Boží, myšlenka založiti řád, jenž by se věnoval výhradně úctě nejsv. Svátosti, tak jako se jiné řády věnují úctě některého tajemství ze života Páně, a za dvě leta potom (18. dubna 1853) měl již hotovou i formu svého řádu: řádu adorátorů.

Milost, která jej vedla, byla tak mocná, že byl ochoten, jak sám napsal, ji provésti, byť měl i kamení jísti a někde v chudobinci umývati. Když papež Pius IX. nazval zamýšlený podnik jeho dílem Božím a když komise tří biskupů jej prohlásila za vůli Boží, překročil k založení ustavičné adorace. Na den svatých Tří králů 6. ledna 1857 zřídil v kapličky, v níž proměnil svůj byt, adorační trůn božskému Spasiteli. Pro nedostatek klanitelů bylo konáno klanění s počátku jen třikrát týdně. Křest bolesti a utrpení, jež musí podstoupiti každá nově zrozená kongregace, dostavil se brzy. Dům, v němž byla kaple, se prodával a zbožný zakladatel musil sběhat celou Paříž, nežli našel božskému Pánu nové přístřeší na předměstí sv. Jakuba 68. R. 1858 měla již kongregace osm členů. Rok později mohl býti již zřízen adorační dům v Marseilli. Současně založil P. Eymard i kongregaci „služebnic nejsv. Svátosti“, která pak z mateřského domu pařížského se rozšířila do Angers, Binche, Chicontimi, Quebec, Rio de Janeiro a San Paolo.

S domy svými spojil bl. zakladatel i kongregaci laickou k stálému klanění nejsv. Svátosti a spolek kněžů-adorátorů.

Myšlenka adorační nebyla sice v církvi nikdy nová; nová je však forma, kterou jí dal P. Eymard, a též její organisace. Po každých osmi hodinách — dnem i nocí — dostavují se střídavě řeholníci kongregace Eymardovy před Pána dnem i nocí vystaveného na vyzdobeném trůně svátostném a trvají zde celou hodinu v adoraci, na niž se mají náležitě připravovati. Aby se řádně konala, vyučil je bl. zakladatel zvláštní metodě modlitby rozjímavé, totiž meditaci podle čtverého účelu obětího (klanění, díkučinění, smír, prosby). Sám více světec než učenec vedl své druhy neodolatelným příkladem svého života pokorného a stravujícího se v adoraci. Jeho oblíbená myšlenka a modlitba zněla: „Být jen mrvou pod strom eucharistického hnutí!“ Jeho zjev, když dlel na klekátku všecek pohřížen v modlitbu a zrakem upřen na sv. Hostii, plnil diváky úžasem a dojmem nesmazatelným. Z řečí a promluv a ze skrovných jeho poznámek sestavili jeho synové eucharistini čtyři svazky a několik duchovních dopisů. První ze 4 svazků (Skutečná přítomnost) vyšel v českém překladu v Občanské knihtiskárně v Brně. Druhý, jehož první vydání tamtéž bylo již rozebráno, vydala svým nákladem v druhém vydání (podle patnáctého francouzského) kongregace nejsv. Svátosti v Brně (Františkánská 2). Spisek tento „O sv. přijímání“ je překrásnou příručkou duším denně přijímajícím. Obsahuje téměř celou věrouku sv. přijímání, vzácné a praktické návody k němu, ale přesahuje daleko svůj nadpis, poněvadž podává obšírnou asketiku pro duši, která častým a denním sv. přijímáním má dospívati až k vrcholům mystického spojení s Bohem. Vezmi a čti!

Vyčerpán pracemi a adorací, zkoušen i zklamáním nejedním zesnul zakladatel kongregace nejsv. Svátosti ve svém rodišti, kam onemocněv cestou se uchýlil — daleko od svého adoračního trůnu a svých spolubratři smrti světců 1.

srpna 1868 v 57. roce věku svého. Teprve po 9 letech mohl býti převezen do Paříže k svým a uložen za podnoží svátostného trůnu Spasitelova v chrámu své kongregace. Dne 12. července 1925 prohlásil jej sv. Otec Pius XI. za blahoslaveného.

K úvaze.

Co se bojíte malověrní?

Bůh má své plány a jeho cesty nejsou cestami naší sebelásky. Užívá prostředků, které mají ukázati, že On jest posledním pánem a pořadatelem všeho. On nepotřebuje lidí, on nepotřebuje, aby ho lidé zachraňovali. Jemu nikdo nedělá milostí a dobrodiní. On se obejde i bez pyšných, pouze v sebe důvěřujících stád, lidsky lidských organisací. Kristus umírá, sám a v potupě. Peklo jako by triumfovalo a zatím to triumfuje Láska! V té katastrofě to vítězí Bůh! Bůh si volí slabé a nepatrné světa, aby zahanbil jeho pýchu spoléhající na masy a na hrubou sílu. Dopouští, aby se církve po tři století očistovala krví svých nejlepších dítek. Dodnes krvácí z tisíce ran, ale to jí nezničí. Z krve vyrůstají růže a ty růže omamují celý svět. Až k nebi se vzpíná chytráctví filosofů a kacířské pohrávání si s logikou, vlády a národy se zvedají proti Hospodinu a proti Kristu jeho, ale tesař galilejský má pro všechny přichystány rakve, všem strhne jednou masku, pod níž se zjeví ubohá plytkost, pýcha, krutost, nečistota, které urážela moudrost, čistotu a tichost Ježíše Krista. Svět zmítá se v křečích revolucí, avšak nad nimi nade všemi, nad troskami říší a kultur a národů nepohnutě stojí kříž! Proto, neboj se, stádečko Boží. V množství není spása! To se jen ďábel jmenuje „moc“ a „legie“.

Víra živá.

Víra naše musí proniknouti do všech žilek, musí řídit každý čin náš a každý náš krok. Víra katolíkova není jen záležitostí jeho soukromí. Proto katolík, který jest žurnalistou, nesmí napodobovati metod těch, kteří neznají sváté, nadpřirozené lásky k bližnímu. Nebude u svých protivníků čenichati jen zlé, nebude je podezřívati, jsa si vědom, že i protivník má právo na své dobré jméno. Ve své polemice se nikdy nesníží k nadávkám, neb nadávati jest ošklivé a hříšné!

Publicista, který chce býti katolíkem, nebude vydávati sladkých románkových vodiček, které jsou vypočítány na dráždění smyslnosti. Jemu není obchodní vedení podniku tak důležité, aby pro ně zakopával nevinnost tolika mladých duší. Takový publicista dá dobrý pozor na kalendářní povídky, aby se v nich nepřimo neschvalovalo, co musí katolík vždy a všude zavrhnouti. A rozhodně již musí přestati uveřejňování inserátů, které i obrázkem urážejí stydlivost! A jestli tohle nestačí, uveřejníme seznam těch kalendářů, kterých se to týká a které přece zaplavují naše katolické rodiny!

Katolík, hraje-li ochotnický divadlo, musí nechat všech obhroublých vtipů a katolík, který něčemu podobnému jest přítomen, nebude se tomu smáti ani tomu tleskat, nechce-li býti vinen cizím hříchem!

Redaktor.

ZE SÍTĚ

Pořádá dr. J. Krlín.

Své laskavé čtenáře prosíme, aby nezapomínali pomodliti se každého dne za obrodu katolicismu v našem národě Otčenáš a Zdravas a obětovati na ten úmysl jednou ročně svaté přijímání. Je třeba v této těžké době modliteb soustředěných a vroucích. Projevíme jimi nejlépe svoji lásku k vlasti a k bližnímu.

Konverse. Svět potírá všemi silami pravdu Kristovu a ona září stále jasněji. A čím více jest ve světě myšlenkové anarchie, tím krásnější a spásnější se jeví vznešená jednota katolicismu. A lidé, kteří okusili různých systémů filosofických, neukojeni jimi vracejí se do lůna církve a v ní nacházejí klid a plný dosah života. Jak oznamuje

„Osservatore“, bylo přijato v Římě P. Zachim, dominikánem, několik amerických protestantských bohoslovců, kteří při studiu různých forem křesťanství došli ku přesvědčení, že jen jediná církev katolická jest opravdu apoštolská. Pravda osvobozuje.

Láska k Eucharistii. Mezi katolickými akademiky francouzskými roste stále více láska k Ježíši eucharistickému. Střediskem toho hnutí jest Bordeaux. Studující se shromažďují k nočním adoracím, které začínají promluvou, pokračují meditací, po nichž následuje píseň eucharistická. O půlnoci jest sloužena mše sv., při které přistupují studující ke stolu Páně. Naši studující by měli napodobiti francouzské přátele.

Církev všeobecná.

V konsistoři 21. června jmenoval sv. Otec čtyři čínské biskupy. Jest to po dlouhé době zase první jmenování domorodých biskupů v misijním území. Po těchto čtyřech jmenoval sv. Otec další dva. Všecky pak posvětil sám na biskupy ve velechrámu sv. Petra dne 24. října.

Vatikán proti Mezinárodnímu kongresu morální výchovy.

V Římě pořádá se pod patronací vlády IV. mezinárodní sjezd pro morální výchovu. „Osservatore Romano“ prohlašuje, že kongres svolávají typičtí zástupci protestantského a zednářského hnutí, které sdružuje v sobě bizarní míchaninu Rabindranatha Tagore, vyznavačů Mohamedových, Buddhových, apoštolů francouzských, italských a jiných apoštolů neodvislé morálky. „Osservatore“ protestuje proti svolání tohoto kongresu protikřesťanského a protikatolického do věčného Města jako proti provokaci a urážce.

Kongres pro asketiku a mystiků. Koncem tohoto roku bude se pořádati v Madridě kongres pro asketiku a mystiku. Kongres bude spojen s oslavou 200. výročí svatořečení sv. Jana z Kříže. Podávám program čtyř odborů tohoto kongresu: 1. Studie o životě, díle a vlivu sv. Jana z Kříže. 2. Badání o celém problému mystiky. Prameny duch. obzoru sv. Jana. Mystická škola karmelitská a španělská věda. 3. Asketika a mystika. Různé studie o duch. životě dle sv. Jana, o nazírání, o noci a očišťování duše. Kázání a vedení duší. Vlastnosti kazatele a vůdce duší dle sv. Jana.

Katolická obroda v Portugalsku. Pod skalou, deptající skalou, vyrůstají čerstvé lístky nového, jarého života. Inteligence, ta pravá, vnitřní inteligence jest vždy zaražena brutálním pronásledováním církve a ptá se po příčině. Následek toho jest návrat k Matce. V Portugalsku cítí mladá generace hlad po pořádku, po jistotě a pravdě. Mladí literáti začínají se vraceti ke Kristu. Na universitě v Coimbre sdružuje křesť. sdružení již na 600 nadšených, hořících hochů. Klerus dohání, co bylo zanedbáno. Misie a exercicie zkyprují a zalévají půdu duší. Mohutně vzkvétající sociální hnutí křesťanských kruhů dává tušiti životnost celého hnutí. Velký úspěch dlužno spatřovati též v tom, že katol. církev byla konečně uznána vládním dekretem právní osobou. Jest to sice smutné, máme-li nazývati úspěchem něco, co jest tak samozřejmé. Ale v daných okolnostech to v očích světa úspěchem rozhodně jest.

Náb. život v Holandsku. V Holandsku jest jen 2 a půl mil. katolíků, zato ale dobrých a horlivých katolíků. Holanští katolíci neznají nedostatků kněží. Mají asi 5.000 kněží a to ještě za nimi stojí reserva 5.000 chovanců chlap. seminářů a 2.000 bohoslovců. Chlapecké semináře dodávají třetinu svých svěřenců do bohosloví. Radostný jest rozvoj úcty k nejsv. Svátosti. Euch. svaz má 100.000 členů v 165 odděleních. Sv. přijímání rozdělují se po milionech ročně ve všech diecésích. Primát má diecése harlemská s 20 miliony ročních svatých přijímání. Velká jest obětavost hol. katolíků pro misie: Holandsko má v misiích 1.500 kněží, 800 bohoslovců a bratří a 1400 sester.

Belgie pro dílo sjednocení! Belgie po příkladu svého velkého kardinála Merciera živě se zajímá o dílo sjednocení. V Bruselu, Liège (Luttich), v Lovani a ve Verviers pořádaly se celé studijní týdny pro otázku Unie. V Belgii existují již zvl. domy bened. řádu, které se speciálně věnují otázce sjednocení. Existují již 2 takové kláštery. První jest ve Verviers a druhý u Anvers (Antverpy). Opatství vervierské specialisuje se pro východ, antverpské se zajímá o sever. Byl též založen obdobný klášter ženský.

Sv. Otec a kardinál L. Andrieux proti paganismu hnutí L'action française.

Ve Francii existuje rozvětvené hnutí monarchistické a nacionalistické zvané L' action francaise. Hnutí jest velmi rozšířené mezi studentstvem, hlavně pařížským. Pokud hnutí drželo se pěstění lásky k vlasti, která jest křesťanskou ctností, a pokud své monarchistické názory neztotožňovalo s katolicismem, bylo to hnutí velmi sympatické, protože sdružovalo bystré a nadšené hochy. Vadou jest, že hnutí vede Maurras, který jest ve svých názorech čistý pohan a kterému jest katolicismus pouze pomůckou k národní francouzské velikosti. Hnutí se dostávalo stále více do vedení takovýchto pohansky naladěných vůdců, a to přimělo kardinála Andrieux k protestu. Sv. Otec odpovídá na tento dopis. Otiskují tento dopis sv. Otce v jeho hlavních myšlenkách.

Vaše Eminence poukazuje na nebezpečí tím větší, že se dotýká katolické víry a katolické morálky, aniž by to bylo vždy zjevno. Nebezpečí to by mohlo odkloniti nenápadně katolického ducha, horlivost a zbožnost mládeže a písmem či slovem dotknouti se její citlivosti v čistotě, zkrátka uvolniti dokonalost křesťanského života a ještě spíše apoštolát pravé katolické činnosti, k níž jsou všichni, především však mládež, pozváni, aby pracovali pro rozšíření a upevnění království Ježíše Krista v jednotlivcích, v rodinách a ve společnosti.... Vaše Eminence vypočítává a ne bezdůvodně zavrhuje projevy nového systému náboženského, sociálního a mravního, co se týče na příkl. Boha, vtělení, církve a vůbec katolické dogmatiky a morálky, hlavně v nutných vztazích k politice, která jest logicky podřízena morálce. V těchto projevech jsou stopy obrození pohanství, ke kterému se připíná naturalismus, jež tito autoři čerpali (nevědomky, myslíme) tak jako mnozí z jejich vrstevníků z veřejného vyučování oné moderní a laické školy, travičky mládeže, a kterou oni sami tak horečně potírají.

Jsme stále plni obav o tuto drahou mládež vůči všem nebezpečím, všude vyvolávaných, hlavně takovými neblahými směry i když se to děje ve spojení a takovým dobrem, jakým jest chvályhodná láska k vlasti a proto jsme se zaradovali, když i mimo Francii ozvaly se poslední dobou hlasy, aby upozornily a varovaly. Nepochybujeme též, že všichni mladí uposlechnou vašeho hlasu, biskupa a církevního knížete. V něm a s ním uposlechnou též hlasu společného Otce všech věřících....

Dáno v Římě u sv. Petra, 5. září 1926, v pátém roce našeho pontifikátu.

Na list kardinála Andrieux odpověděli katolíci, sdružení v „L' Action Francaise“ a zapřísahají se, že nejsou pohany, že věří všemu, co hlásá katolická církev, a že chyby jednotlivcovy nesmějí býti vytýkány všem. Mládež vřelou adresou J. Sv. Piu XI. slibuje věrnost a poslušnost svatě Stolici a zdůrazňuje, že chce vždy jen pracovati pro rozšíření království Božího na zemi. Maurras se též hájil, ale dosti slabě. Zdá se, že hlas církevního knížete dá podnět k anketě, která bude jen prospěšná.

K R Ů P Ě J E

Sv. Bernard: o „Vnitřním domě“.

II. O milosrdenství a pravdě a o polibku míru a polibku spravedlnosti.

Šťastné svědomí, v němž si vyšly vstříc milosrdenství a pravda, políbily se spravedlnost a mír. Pravdě vyznávajícího se vyšlo naproti milosrdenství smilovávajícího se, poněvadž se nemůže nedostávat milosrdenství tomu, kdo se poznává v pravdě. Políbení spravedlnosti jest milovati nepřátele, opustiti rodiče a jakékoliv vlastnictví pro Boha, bezpráví trpělivě snášeti, slávě se všude vyhýbati. Políbení pokoje je zváti k míru nenávistníky, volati k svornosti rozdvojené, protivníky klidně snášeti, bloudiví laskavě a dobrotivě poučovati, zarmoucené milostivě těšiti a se všemi míti mír.

XIII. Rozumná duše je zrcadlem, v němž lze viděti Boha.

Význačné a hlavní zrcadlo k nazírání na Boha jest rozumná duše nalézající sama sebe. Jestliže tedy neviditelné věci Boží spatřujeme a poznáváme pomocí těch, jež jsou učiněny, kde, táži se, než v jejím obraze nalézáme hlouběji vryty stopy jeho poznání? Nechtě utře tedy své zrcadlo, očistí svou duši, kdokoliž žizní po patření na Boha. Blahoslavení čistého srdce, neboť budou Boha viděti. Pravý kající každodenně pohlíží na toto zrcadlo, je čistí, drží, chrání.

Zkoumá, zda nenalézá se na něm něco, co se nelíbí Bohu. Stírá nejen hříšné skutky, nýbrž i myšlenky, aby na něm nezůstalo nic, co uráží Boha. Drží je, aby nepadlo a neutkvělo láskou na zemi a se nepošpinilo prachem prázdných myšlenek. Chrání je, aby ten, jenž má stánek v duších, jehož rozkoší jest býti se syny lidskými, jenž stojí u dveří a tluče, aby našel čisté místo k přebývání, kteroukoliv hodinu se mu zachce vstoupiti, neboť Bůh, jenž je milovník čistoty, nemůže přebývat v srdci nečistém.

XVIII. O pozdvižení srdce a co v tomto pozdvižení možno viděti.

Kdo se neustále těší v lásce Boží a zakouší často vytržení mysli, pozdvižen jsa ode všech věcí časných a pozemských objeví se před Bohem, a když uvažuje o jeho kráse, ohromen nesmírností jeho krásy, cele se oddá jejímu obdivování. Podivuje se slávě Krále, okázalosti království, vznešenosti nadzemského města a štěstí občanů; nazírá rovněž na nesmírnou slávu, Boží dobrotu, sladkost vnitřní líbeznosti a klid věčného pokoje. Rozjímá o Otcově moci, Synově moudrosti, dobrotivosti Ducha sv., blaženosti andělské přirozenosti.

Těší se z Boha pro Boha, divě se jeho laskavosti a uvažuje o jeho velebě. O jak je to líbezné; kéž by nebylo pozdvižení tak krátké! Je uchvacován; zatím co nazírá jen na nebeské věci a v nazírání si libuje. Avšak když se snaží zde zůstat déle; náhle se šine a přicházeje k sobě nemůže se nikomu svěřiti s tím, co viděl nad sebe, ale váben jsa poznanou rozkoší diví se u sebe rozkoši chutnané sladkosti a oné nebeské, vlité duchovní radosti. Rozvinuje také ve svém srdci, když ztichla mysl v těle, jas světla a chuť vnitřního nasycení a ono ústraní vnitřního pokoje a tajemství nejvyššího klidu. Uvažováním o tom a sladkostí kontempace se duše naplňuje radostí a podivuhodně plesá. Chtěla by tedy a neustávala by. Chtěla by, dokud by nepřišla před Krále, aby zde plakala a vzlykala, aby se obětovala v slzách, žádala odpuštění a prosila o milost, aby odsud neodcházela, dokud by necítila, že Bůh, jehož příliš urážela, je usmířen, a dokud by se jí nedostalo od něho útěchy.

Neznámý dopis sv. Terezie od Jezulátka.

J. M., J. T.

Na Karmelu v prosinci 1888.

Ježíš

Drahá vychovatelko!

Jsem velmi dojata Vaší milou pozorností. S radostí jsem přijala drahý oběžník mariánské družiny. Samozřejmě, že budu v duchu přítomna Vaší krásné slavnosti. Vždyť v té krásné (družinské) kapli přijala mne svatá Panna za své dítě v krásný den mého prvního sv. přijímání a v den mého přijetí do mariánské družiny. Nemohu zapomenouti, drahá učitelko, jak jste byla dobrá pro mne v těch chvílích oněch velkých dob pro mne. Nepochybuji též o tom, že i ona velká milost povolání řeholního vzešla, vzklíčila onoho šťastného dne, kdy obklopena dobrými učitelkami zasvětila jsem se Marii u stupňů jejího oltáře a kdy jsem si ji výslovně zvolila za matku, tehdy, kdy jsem poprvé přijala Ježíše! Jsem přesvědčena, že nepatřila tehdy na mou nehodnost a že ve své velké dobrotě shlížela pouze na ctnosti mých učitelek, které tak pečlivě připravovaly mé srdce, aby důstojně přijalo jejího Syna! Věřím též, že proto též chtěla mne učiniti ještě dokonaleji svým dítětem, když mne přivedla do Karmelu.

Myslím, drahá pěstounko, že jste věděla o nemoci mého vřele milovaného otce. Obávám se, že jej Pán odejme mé něžné lásce! Ježíš mi však udělil tu milost, že zase tatíčka uzdravil k mé obláčce. Měla jsem stále v úmyslu Vám psáti, abych Vám sdělila, že jsem byla přijata v kapitule! Nevěděla jsem však den, který určí jeho biskupská milost, a proto jsem vyčkávala. Doufám, drahá pěstounko, že jste si nevyložila jako nevěšmavost mé otálení! Ach, nikoliv! Mé srdce jest stále totéž! Ba, myslím, že od mého vstoupení na Karmel ještě se zněžnilo, že se naučilo ještě větší lásce. Myslím často na své dobré pěstounky a ráda je jednotlivě vyjmenovávám při pozeňnaných hodinách, které trávím u jeho nohou. Prosím Vás, drahá vychovatelko, abyste byla mou tlumočnicí u všech bývalých pěstounek a abyste mne doporučila jich nábožným vzpomínkám, hlavně paní převorce, které vždy zachovávám dětinnou a vděčnou přichylnost. Nezapomeňte též na mne u mých šťastných družek, jichž zůstávám sestřičkou v Marii.

S Bohem, drahá pěstounko. Doufám, že nezapomenete ve svých svátých modlitbách té, která jest a vždy bude Vaší vděčnou dcerkou

S. Terezie od Jezulátka,
nehod. čekatelka karmelitská.

N. B. Otisk nikomu nedovoluji! Braitó –

Náhrobní nápis Aberkiův.

Vyvoleného města jsa občanem toto jsem zřídil
Za života svého, abych, až přijde chvíle, měl schránku
zde pro své tělo.

Jméno mé: Aberkios — jsem žákem pastýře čistého, 1
jenž vodí oveček rodinu po horách, po nivách,
jenž očima velkýma všude zírám.

Mne vyučil ... umění věrnému,
jenž do Říma mne poslal, bych shlédl království
a královnu spatřil zlatitým oděnou hávem a ve zlatě
chodící 2

tam uzřel jsem lid nosící zářící odznak. 3
I syrské kraje jsem viděl a města všechna prošel,
Eufkrat jsem překročil; všude pak našel jsem přátele,
provázen Pavlem. Víra 4 všude mne vodila

a za pokrm skýtala všude mi rybu z pramene
velikou, neporušenou, již čistá chytila panna,
a dala ji přátelům požívat navždy
s nejlepším vínem, jež smíšené podává s chlebem. 5
Tato slova by byla sem vryta, diktoval jsem zde já

Aberkios,
jenž sedmdesátý druhý rok věku svého jsem vpravdě
dovršil.

Kdo jim rozumí a stejně smýšlí, za Arbekia se pomodli.
Ať nikdo nepohřbí do mého hrobu nikoho jiného;
pakli však ano, zaplatí římské pokladně dva tisíce
zlatých
a tisíc zlatých nejlepší vlasti mé Hieropolis.

1) většina učenců vykládá o Kristu.

2) opis Církvě sv.

3) v řeckém znění „sfragis“ — prastarý název křtu. sv. Aberkios zde mluví obrazně o křtu, víře křesťanské a římské církvi.

4) slova „Pavel, víra“ poukazují zase na křesťana.

5) nejlépe vykládá toto místo Dolger: Kristus jest rybou, kterou chytá čistá panna, to jest církev, když byl Ježíš pokřtěn v Jordánu a kdykoli jsou jednotlivci křtěni — a kterého dosud skýtá věřícím jako pokrm a nápoj.

Poznámka. R. 1881 a 1883 našel anglický učenec Ramsay kusy sloupového náhrobku křesťana Aberkia, blízko města Hieropolis ve Frygii; nyní nalézá se v lateránském museu v Římě. Řecký nápis na náhrobku je psán šestiměrem až na jeden pětiměr a je dokladem vzdělaného a nábožného ducha Aberkiova. Aberkios byl hieropolský bohatý křesťan; nápis si složil a dal vyřítí koncem 2. století, jak souhlasně tvrdí učenci. Je to jedna z nejdůležitějších a nejstarších památek křesťanských. Fotografie sloupu uveřejnili Marucchi a Vilpert.

H O V O R N A

„Nemohu dále“. Probůh, duše, zastav, vždyť to není pravda, co díš. Bůh tě přece nezkouší nad Tvé síly. Zase se roztrhnou mraky a zase bude v nitru teplo. Kristus šel pro Tebe od Petrova zapření, Jidášovy zrady, potup a hořkosti až na kříž, až ve smrt v osamocení a opuštěnosti a Ty - Ty bys, duše, mohla říci: Nemohu dále. Ano, Ty nemůžeš dále, ale s Pánem půjdeš ještě hlouběji do propasti bolestí. Jen přivíh se k němu, jen se ho nespouštěj. Uvidíš!

O. K. v. T. Psal jsem. Nedostal jste dopisu? Jen vpřed! To jste pohřížen v zklamání a zármutek! To Vás chce Bůh míti zcela pro sebe a očišťuje Vás v lázni krve. Lázeň ta jest horká, duše však po té koupeli neobyčejně zkrásní.

Dp. V. v B. Odpověděl jsem dopisem na Vaše návrhy, které nadšeně vítám. Znáám sám dobře otázku voj. služby franc. kněží a tak by se dalo leccos i u nás, z franc. zkušeností uplatnit.

Sl. H. Díky za verše. Uveřejním v příštím ročníku, neb letos mám látky až nad hlavu. Blahopřeji!

p. V. ý. Děkuji za dopis. Výtečná jest Vaše myšlenka, aby náš časopis byl rodinnou četbou na místě různých rozbředlých historek. Radujeme se z dobra, které Vám naše články duchovně působí.

Více dopisovatelům. Diskrétnost jest přísně zaručena. Redaktor -kněz musí znát požadavky přirozeného zákona o svěřeném tajemství. Dopisy jsou ničeny a ty, které se uchovají, jsou učiněny nezneužitelné vymazáním podpisu, místa a data.

Sl. uč. T. v. P. Soustavné studie o nábož. vedení dětí zabralo by letos již mnoho času. Sdělte mi, které otázky byste hlavně chtěly míti vysvětleny, a pak se Vám vyhoví.

„*Zbytečnosti*“. Hartusíte na naše posudky knih, že Vám do našich knih nic není. Tedy 1. Většinu čtenářů zas do posledních nábožen. novinek cizích jest velice. 2. Nám pak musí ještě více záležeti, aby redakce byla bohatě zásobena vším, co nového osvětluje cestu k Bohu. Posudkové výtisky nám pak to jedině umožňují při známé drahotě cizích knih. A že české knihy neposuzujeme, za to nemůžeme, když nám nikdo nic nepošle. Cizí naklad. nás znají, česká asi o nás ještě stále nechtějí věděti. Pochopíte, že se nikomu nebudeme vnučovati.

I. K. v Z. I Vy můžete a musíte se snažiti výše. Všem bylo nám řečeno, buďte dokonalí jako Otec v nebesích dokonalý jest. Co by Vás mělo srážeti s tohoto rozletu za Bohem? Vaše denní, odpovědná práce Vám buď jen prostředkem, jak byste dokázal Bohu svou lásku. Denně mu obětujte sebe celého, své námahy a rcete mu: Pane, ten pot a tu práci a starosti dávám Tobě, dej, ať jsou mi stupni na žebří, kterým bych vystoupil výš, hodně výš, k Tobě! Všechny stavy daly světce. Vy, železničáři, budete míti co nejdříve svého druha na oltáři. Vůbec, mezi vámi jest hodně materiálu, ze kterého se tesají světci. Buďte jím též! Modlím se!

A. J. Nenaříkejte, příteli! Nemůžete-li v neděli na mši sv., jděte v jiný, volný den. Bůh Vás tak posílí jako v neděli. Společnost lidská má právo tu oběť od Vás žádati. Dejte ji v lásce své věčné Lásce. Duše sílí obětmi, a celé okolí, i kdyby třeba peklem bylo Vás nebude moci odtrhnouti od Boha. Naopak, budete-li jen Boha milovati, oheň se bude od Vás rozlévati kolem a rozehřeje chladné. Ale nejlépe se živí tento zažehující oheň krví, odříkáním a slzami a bolestí. Uchopte tyto čtyři růže, ať rozkvetou Pánu a zalijí okolí svou vůní.

L. M. v Brně. Ptáte se na výklad značek u některých přispívatelů. O. S. B. znamená řádu sv. Benedikta, O. F. M. znamená řádu menších bratří, neboli františkánů. S. J. nebo T. J. znamená člena řádu jezuitského, O. P. znamená: ordinis praedicatorum, tj. řádu kazatelského neboli dominikánského, C. SS. R. říká: kongregace nejsv. Vykupitele. To jsou nejdůležitější značky, které se u nás v časopisech a knihách objevují.

L I T E R A T U R A

Jsme ochotni obstarati všechna zde uvedená díla svým čtenářům.

GRASSET: Baumann: Le signe sur las mains, 12 fr. 22. vydání. B. líčí jeden z četných dnešních francouzských zjevů, duši, která se obětuje Bohu. Hrdina Jeronym slibuje příteli, že za něho půjde do semináře. Láska k sentimentální dívce ho sráží, konečně po krutém boji, plném tragiky, obětuje svou lásku, bohatství, kariéru a jde zaplniti místo druha z fronty, který se chystal na kněžství a který před tušenou smrtí zavazuje Jeronyma, aby ho nahradil. Největší cenu má líčení celého hrůzného zápasu mezi volající milostí a mezi světem a krví.

PLON, Paris, Dermenghen: La vie admirable et les révélations de Marie des Vallées. 1926, 326 stran cena neudána. Kniha plná hrůzy, lásky a dojemné obětavosti. Hrůzu ve vás působí líčení soudobého čarodějnictví. Kniha má mnoho interese pro démonology a hlavně pro hledající velké vzory hrdinného, křesťanského obětování Bohu. Marie des Vallée, přítelkyně, inspirátorka P. Jana Euda, tolik pomlouvaného, loni pak kanonisovaného, vrhá se jako oběť mezi Pána a mezi četné čaroděje a satany své doby. Trpí muka přisouzená v pekle těm, kteří pracují s ďáblem, trpí jeho posedlost a přece při tom pracuje stále na obrození křesťanstva. Horuje pro úctu k nejsvětějšímu Srdci, trpí mnoho pro ni a konečně umírá schváčená ohněm, který ji celý život stravoval.

BLOUD ET GAY, Cahiers de la nouvelle journée, Nro 3, Qu'est-ce que la mystique? 10 fr., 225 stran. Sborník pojednávající o otázce mystiky. Úvodní studii podává Blondel, který podává nejprve příčiny dnešního probuzeného zájmu o mystiku. Kritizuje různé metody studia mystiky a mystických stavů. Hájí právo rozumu studovati mystiku, hledá vztah mezi filosofickým obsahem a intelektuálním majetkem mystiky v jich kontemplaci. Snaží se o definici vztahu mezi získaným a vlitým v mystice. Končí svou studii heslem, znějícím paradoxně pouze na pohled, že totiž mystik jest nejrozumnějším člověkem na světě.

XXX podává krásnou srovnávací studii křesťanské mystiky a pohanského mysticismu. Delbos píše o německé mystice a dokládá, že Ekehartovská mystika připravovala protestantismus, Karrer, jehož nejnovější dílo o M. Ekehartovi posoudíme příště, tvrdí něco jiného. Abbé Wehrle rozepisuje se věcně a krásně o životě a o mystice sv. Jana z Kříže. Odborník najde v knize mnoho nového materiálu. Br.

L'ART CATHOLIQUE, Paris. Imelda Lambertini, vierge dominicaine par Renée Zeller. Život bl. Imeldy z řádu dominikánského je jedním z nejskvělejších zázraků lásky vzájemné: duše k Eucharistii a Krista k duši. R. Zellerová podivuhodně zmocnila se sujetu tak subtilního duchovně a umělecky, jako je psychologie dítěte umírajícího láskou k Hostii. Knížka volá po tom, býti přeložena, neboť je s to vykonati poslání v době, kdy snad jen časná sv. přijímání dětí mohou pohnouti nebem spravedlivě rozhněvaným. -oû -

ARSSACRA, Muller, München: Federer: Der heil. Habenichts, 32 stran, 3 mědirytiny, obálka s offsetem, cena 0'80 Mk. Jemná, něžná knížka v luxusní úpravě. Zpěvný Federer skládá svůj hold k nohám sv. Nemanic a touží po tom, aby jeho sv. prostota, opravdová chudoba duchem a horoucí láska k Bohu zahřála dnešní dobu, která se nápadně utíká k sv. Františku, jako by tušila, že u něho najde pomoci. B.

Karrer: Der mystische Strom. 450 str., offsety a mědirytiny z hloubky, váz. 6'80 Mk. Karrer dobyl si vůdčího postavení v otázkách dějin mystiky. Mnichovský Muller vydává právě jeho velkolepou trilogii dějin mystiky. Přítomný svazek jest dějinami duchovního rozpětí a snahy po prožití Boha, jak definuje Karrer mystiku, od křesťanského starověku až do rozkvětu scholastiky. Karrer začal jako historik a proto má tu výhodu před obyčejným teoretikem, že dovede uvést své hrdiny do rámce své doby a tak činí je lépe pochopitelné. Z mistrného líčení tohoto díla Karrerova takřka vidíme vlastníma očima tryskati zdroj živé vody ze skály Kristova učení. Vidíme, jak hoří prvotné křesťanství dokázati své spojení s Kristem i mučednickou smrtí, jak nutí tato láska řady nejlepších prchatí na pouště. Mistrným perem líčí nám vliv filosofie na formulace křesťanské zbožnosti. Uchvacuje jeho líčení, jak tato zbožnost zcivilisovala barbarský svět Bohu oddanými kláštery, v nichž hořela velká láska k Bohu, která připravovala tu průbojnou touhu scholastiků co nejvíce proniknouti do hlubin Božích. Z toho důvodu již v linii studií Karrerových ohradil bych se proti jeho these o převládající intelektuálnosti sv. Tomáše Aqu. Tato these jest dnes již zastaralou, když jest přece jasno z tolika morálních, asketických a zcela mystických statí a děl sv. Tomáše, že And. učitel byl velkým mystikem v pravém slova smyslu a že ta jeho touha a práce proniknouti co možná nejvíce sv. pravdy byly dány a připravovány vroucí mystikou jeho a celé předcházející doby. — Braitó —

DER NEUE GEIST, Verlag Leipzig, Max Scheller: Vom ewigem um Menschen. 10 Mk, váz. 20 Mk. Dnes moderní Scheller podává zde cestu nemocným a zraněným, kterak možno dospěti k novému životu dle požadavků moderního člověka a to z přirozenosti lidského ducha. Špatný pojem o věčnosti by měl ten, kdo by to kladl jen do oposice s časem a nenechal se ovívat tichým vánkem věčnosti i v tom nejindividuálnějším zaměstnání. Prvním krokem neb činem na obnově člověka jest lítost, o níž jedná první zde uvedený svazek: Religiöse Erneuerung. M. H.

REINHARDT, München, Heiler: Das Gebet, vyd. 5., 622 str., 8 Mk. Reinhardtovo nakladatelství zaslalo nám tento spis o modlitbě. Jest psán známým Heilerem, bývalým katol. knězem, který se s církví rozešel v dobách éry modernismu. To znamená, že nutno knihu Heilerovu bráti opatrně. Skutečně jsou též ve spise chyby a nedostatky. Spis podává studii dějepisnou a nábožensko-psychologickou o modlitbě. Pojednává nejprve o modlitbě primitivního člověka, jeho způsob modlitby, literární cenu její, přechází k modlitbě helenského kulturního okruhu. Dochází konečně k modlitbě mystické, kamž nechutně zařazuje i modlitbu budhistickou. Studii uzavírá pojednáním o modlitbě velkých mužů, o modlitbě proroků a náboženských vůdců a studií o podstatě modlitby. Kniha snáší užasnou spoustu materiálu, který však katolík si musí sám zpracovati. V celku není spisovatel v této knize zaujatý, naopak cítíme, jak se ozývá z jeho stylu tajný vzdech a stesk po své staré církvi, se kterou se rozešel, ale jejíž mystiku nepřestal obdivovati. Knihu uzavírá nesmírně bohatá literatura a proto odborník rád po ní sáhne a opraví si sám nesprávnosti a nedokonalosti. B.

OLDENBURG, München u. Berlin. Handbuch der Philosophie. 2. Lieferung. Metafysik der Natur von Pr. Dr. Hans Driesch. „Dějiny filosofie se stanoviska systematiky“ výstižně charakterisuje autor svůj přehled. Dílko vyniká hutným a přehledným podáním. Všimá si šťastně výhradně otázek metafysiky přírody. S velikou pečlivostí vybírá autor vše z dějin filosofie, co by neslo souvislost s otázkou. Nikde celkově neodsuzuje, nýbrž ostře vypracovává hranici mezi stanoviskem cizím a vlastním. Příjemně překvapuje pokus o vystiženou terminologii bez pomoci cizích slov, třebaže je pochopitelně těžkopádná. Ke konci podává svou vlastní nauku. Posuzujeme-li se stejnou láskou a opravdovou snahou autora - jak sám to činí vůči jiným — pak můžeme směle prohlásiti, že i místy ne zcela jednoznačný způsob vyjadřování nám nezabrání konstatovati, že stanovisko jeho je do velké míry úplně shodné s naším. Artur Pavelka.

VOLKSVEREINS-VERLAG, München-Gladbach. A. Heinen: Der Wert des Glaubens, Jsou to jakési pokračovací hodiny z náboženství pro dívky po školních letech; jeden z prostředků, jak předejiti náboženské mělkosti budoucích matek a žen vůbec a proto zvláště u nás nutno vřele doporučiti. —ou—

KOSEL: Otto Schilling „Die Christlichen Soziallehren“: Dílo má více ráz polemický potírající Troeltschovy „Die Soziallehren der christlichen Kirchen und Gruppen“ a vyvracející jeho tvrzení o „žalostných a konfuzních teoriích církevních Otců.“ Autor rozebírá sociální znaky křesťanství, dokazuje původnost tohoto jeho poslání, počínaje přímým učením Kristovým, jeho apoštolů, učením církevních Otců až konečně vybudování celého sociálního programu křesťanského ve filosofii thomistické. Spis velmi dobře seznamuje čtenáře s nejzákladnějšími sociálními thesemi křesťanskými. —ff—

UNIVERSITA CATT. DI MILANO: Annuario della Università cattolica del Sacro Cuore: Università Božského Srdce v Miláně oslavuje takto své oficiální potvrzení. Mimo zajímavé informace o stavu university přináší kniha cenné články vědecké, které mají nadchnouti studenty krásou vědy a otevřít zapomenutou bránu jakési rozkoše do krajů vědecké činnosti ve všech oborech, neboť člověk jest rozumným tvorem a tedy vyžaduje žítí dle rozumu. M.H.

SESTRY N.P.P.M. v Přerově: Faber: Dobrota. Podnikavé sestry přerovské, které vydaly již nejednu knihu obohacující naši chudíčkou duchovní literaturu, vydaly tuto perlu čistého a milujícího pera Faberova. Jest to chvalozpěv na dobrotu, parafrase: A na zemi pokoj lidem dobré vůle. Přejeme, knížce hodně rozšíření a všem čtenářům mnoho svatě tiché radosti při četbě.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ, Lepka S. J.: Sv. Alois. Drobná knížka, vydaná k jubileu tohoto světce. Obsahuje poučení o ctnostech, životě a způsobu následování sv. Aloise. Doporučuji vůdcům mládeže pro přednášky a pro zpovědnici. B. S.

KUNCÍŘ: Hotový člověk. Kniha plná bolestných vzlyků, zpověď moderní doby vzhůru toužící a zmítající se v bludech. Papini podává vlastní krví psanou ilustraci k věkopamátným slovům sv. Augustina o neklidném lidském srdci, které nalézá jen v Bohu své spočinutí. Papini chtěl vystoupiti až k nebi, chtěl se státi Bohem a zatím musí zakoušeti jak jest hořké, když jest člověk snížen k zvířeti. Tento tvrdý boj mladé ohnivě duše vysvětluje nám dostatečně, proč tento bouřlivák došel až ke Kristu, ke Kristu katolickému, proč klesl uštván světem a sebou u jeho nohou.

MATICE Cyril. v Olomouci. Dr. B. Vašek, Z problémů dnešní společnosti. Kniha známého pracovníka dra Vaška jest důležitá. Učí nás, jak máme patřiti na společnost, třídní boj, revoluci, jaké stanovisko máme zaujmouti k otázkám

národním, dotýká se problému autority, sociálního významu křesťanství atd. Hledí vždy věcně vystihnouti podstatu otázky a uvést řadu důkazů. Jeho sečtělou jest veliká. Knihu lze každému doporučit, hlavně naši veřejní pracovníci by ji měli čísti.

- I -

AKCIOVÁ TISKÁRNA, Praha: Blatenský: Víra a kultura, cena 28 Kč, 242 stran. Spisovatel rozebírá jednotlivé historické údobí, snaží se je hodnotit, aby vyniklo kulturní poslání církve. Spis opírá se o četné prameny a vykoná své poslání. G.

Kudrnovský: Záhady spiritismu, cena 4'50 Kč. Autor podává stručný přehled o spiritismu, o tom, co chce být, a co je. Ukazuje na různé výklady spiritistických jevů, na náboženské názory spiritismu a na jeho vliv na zbožnost a mravnost. O témž tématě píše kratičký spisek zvěčnělého profesora olomouckého dr. Novotného, vydaný Biskupskou tiskárnou v Hradci Králové, který stručně si všímá spiritistických zjevů a jeho zasahování do náboženství a morálky. Oba spisy se hodí pro rychlou informaci.

Šorm: Sv. František a Čechové, stran 166 in 40 cena 20 Kč. Památkem letošního františkánského roku u nás bude bohatý sborník, uspořádaný A. Šormem. Přední spisovatelé snesli tu spoustu příspěvků o vlivu sv. Františka, o dějinách františkánské úcty, o historii českých klášterů sv. Františka, o obrazech a medailích jeho, i ostatních světců řádových. Živé slovo úvah a přehledů, snímků a dřevorytů. Pietní účel publikace určoval i cenu knihy, kterou co nejvřeleji doporučujeme.

K. H.

RABER, Luzern Meyenberg: Leben Jesu Werk. V obrovském díle probírá duchaplný spisovatel Meyenberg všechny názory na Krista od prvých dob. Začíná současnými názory na Krista, z nichž zajímavě studuje názory Tolstojovy, polemizuje s Lutherem a celou protest. školou a jde nazpět do dávnověké historie Celsů a prvních kacířů. Velmi pečlivá a směřodatná jest studie M. o nauce sv. Tomáše o Kristu. V druhém díle všímá si moderních protestantů v jich vztahu ke Kristu. Dílo má přes 1400 stran a stojí 60 švýc. franků.

Příště posoudíme tyto došlé knihy:

Doporučujeme vřele čtenářům adorátorských článků krásnou knihu o sv. přijímání od b. Eymarda, kterou přeložil náš horlivý adorátor P. Melka. Knihu dostanete u všech knihkupců s náboženskou literaturou. Máme citelný nedostatek příruček k sv. přijímání pro začátečníky i pokročilé a myslím, že tato klasická kniha světce, který celý život zasvětil Eucharistii, jest jedním z nejlepších průvodců ke svátostnému Spasiteli!

Heiler: Sadhu Sundar Singh, Keyserling: Das Ehebuch, Chesterton: Strom pýchy, P. Stork: Z duch. života, P. Jaroš: Život podle B. Srdce Páně, Šorm: Sv. František a Čechové, Plon: Chroniques 2, Zeller: L. B. Henri Suso, Taurisano: Les fioretti de St. Catherine de Sienne, Nissen: Der Rembrandtdeutsche, Karrer: Franz von Sales. Karrer: Der Meister Eckehart.

Desideratus: Světlo.

Pane, jdu k Tobě! Ruce se chvějí a třpytí slzou, jež kane s očí pláčem bolavých. Bože, ach, Bože, kde je Tvé Světlo? Hledám je v pustinách srdce i v zahradách květů a všechno jen pláče a volá po Světle Tvém. A ty, kde jsi? Nevidíš, Pane, muka má? Či těšíš se z toho, jak svíjí se v bolesti tvůj bídný červ, tvůj červíček? Slyšíš, jak propasti nitra volají po něčem, co by je vyplnilo? Ó, sešli, Pane, sešli své Světlo, a svým jasným pláštěm přikryj své dítě, jež sténá a třese se v temnotách.... Hle, čekám...

A bělostný úsměv, jak balzám božských slov jde tiše mimo mne... Již cítím, jak vroucně se sklání nad mým čelem a polibek Světla tiskne v mou líc ... Ó Svatý, nejsem hoden ... leč jenom slovo rci a budu uzdraven a budu čist a v Světle utonu.

Ó Pane, jenom slovo rci a bude Světlo!